UKRAINIAN NEWS
The only Ukrainian Weekly West of Winnipeg
10967 - 97th Street
Edmonton 17, Alta, Canada
Phone: 422 - 5708

RETURN REQUESTED

Річна передплата в Канаді — $5.00
Окреме число: 15 центів

Українські Вісті
UKRAINIAN NEWS

3 ВЕРЕСНЯ, 1970.
Число № 36
тижневик „УВісті" виходить щочетверга в Едмонтоні
РІК XLII VOL. XLII
SEPTEMBER 3, 1970.

У ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ АРЕШТОВАНО ПОНАД 6,000 ОСІБ

Друга річниця окупації Чхео - Словаччини советськими військами проминула назагал спокійно. Минулого року під час триденних демонстрацій дійшло до сутичок між поліцією і демонстрантами. Цього року демонстрацій не було. Лише на гробі студента Яна Паляха, що, на знак протесту, спалив себе в січні 1969 р., появилися були квіти та свічки. Поліція скоро забрала їх.

Секретар комуністичної партії Ґ. Гусак проголосив річницю окупації — 21 серпня Днем подяки військам СССР та держав Варшавського договору за «врятування ЧССР від контрреволюціонерів». По цілій ЧССР відбувалися збори, на яких промовці публічно повторювали подяку Гусака. Найбільші збори відбулися в Карлових Варах, на закінчення спільних советсько-чехословацьких військових маневрів. Там промовляв президент ЧССР Л. Свобода, який закінчив свою промову заявою, що ЧССР „завжди йтиме пліч-о-пліч з СССР, ніколи — інакше".

В річницю інвазії Ґ. Гусак був у Москві, де брав участь у нараді держав Варшавського договору. Він подякував представникам тих держав за участь в окупації ЧССР.

Політичні обсерватори вважають, що спокійний перебіг другої річниці окупації зміцнить становище Гусака перед СССР й дозволить йому відсунути від голосу тих, що домагаються гострого курсу та суду над А. Дубчеком.

Одначе «спокійна» річниця не обійшлася без арештувань. Поліція робила в цілій країні ревізії та арештування серед „кримінальних та антисоціяльних елементів". Арештовано 6,217 осіб. 828 осіб з-поміж арештованих задержано в тюрмі. В 263 осіб сконфісковано зброю. Поліція повідомила, що арештовані то останні резерви контрреволюціонерів, що чинили заколот минулого року в річницю інвазії ЧССР".

Перестерігають перед закордон. туристами

У советських газетах в Москві, Одесі, Чернівцях, Львові, Харкові та інших містах появився ряд статтей, в яких перестерігається місцеве населення перед закордонними туристами та доручається уникати зустрічів з ними, бо багато туристів займається «постійною провокацією та ідеологічною диверсією» серед советських громадян. Притокою до кампанії був випадок із 20-річним бельгійським студентом Л. Кінтіном, який під час відвідин СССР мав роздавати протисоветські летючки. Кінтіна схопили агенти КҐБ, передягнені за жінок; його вигнали з СССР. Кінтін мав бути членом «Фляманського комітету солідарности зі Східною Европою».

Одночасно преса пригадує випадки з іншими туристами, що протягом 1968 та 1969 р. розкидали чи передавали летючки проти советського уряду, і закликає советських громадян бути дуже обережними в зустрічах з чужоземними туристами.

Два члени залоги міжплянетного судна «Аполлон-11» Ніл Армстронґ (зліва) та Майкел Колінс відкрили картину, що представляє їх обох та ще третього астронавта Едвіна Алдріна на Місяці. Картина ця в мистецькій галереї у Вашінґтоні.

Хочуть їхати до далеких плянет

У Брайтоні, в Англії, відбувся міжнародний з'їзд астрономів з участю понад 1800 науковців з усього світу. На тому з'їзді советський фізик Віталій Гінзбург запропонував створити міжнародну організацію, яка шукала б за людським життям на інших плянетах великих космічних просторів. Такі досліди будуть коштувати мільярди долярів, й одна держава не зможе їх фінансувати. Немає сумніву, що на близьких до Землі плянетах немає ніякого життя, але на плянетах, що лежать у віддалі ста світляних років (один світляний рік — майже шість мільйонів миль) — 5.8 трильйонів миль — можна вже пробувати шукати за якимись розумними сотворіннями.

Англійський астроном А. Гюїш заявив, що помисл Гінзбурга занадто дорогий і зовсім нереальний, бо при теперішніх засобах літання людина не зможе дістатися до таких далеких зір. Крім того, проєкт Гінзбурга «має мало що спільного з наукою».

Гюїш — великий авторитет у ділянці астрономії. Він схопив радієві сигнали з далеких зірок і зразу уважав їх за сигнали якихось розумних сотворінь. Але пізніше виявилося, що сигнали походять від невеликих зірок, т.зв. пульсуючих, які постійно висилають «сигнали». Ті сигнали походять з матерії, з якої збудовані ті зірки. Гюїш каже, що та матерія така згущена і така важка, що грудка матерії величини кістки цукру важить більше як 100 мільйонів тонн.

У СССР вишколюють нових польотів

Представники советської армії ведуть тепер посилену кампанію між студентами високих шкіл, заохочуючи їх ставати військовими або цивільними пільотами. Дуже часто вони намовляють студентів, які мають труднощі із закінченням високих студій, вступати до шкіл парашутистів. Одна з шкіл для вишколу пільотів є в місті Донецькому на Україні. Там навчається майже тисяча молодих хлопців, переважно українців, на пільотів, парашутистів, а дехто, може, попаде і в астронавти.

Між учнями — дуже багато молодих хлопців, бо «Комсомольска правда» каже, що звичайно забирають хлопців з 9-ої кляси, а дозвіл скакати з парашутом мають навіть 16-річні хлопці.

МЕНШИЙ ВІДСОТОК: 6½

Державний банк Канади обнижив відсоткову стопу від позичок, уділюваних державним банком фінансовим установам, в першу чергу чартерованим банкам, із 7% до 6½%. Це значить, що й чартеровані банки повинні обнижити відсотки від уділюваних своїм клієнтам позичок.

Югославські комуністи в СССР

Деяка кількість югославських комуністів, що не погоджуються з політикою Тіта і піддержують Москву, втекла, після окупації Чехо-Словаччини советськими військами, до СССР. Тепер повідомляють, що ті комуністи створили в Києві югославську комуніситчну партію, що її завданням було б, після смерти Тіта, захопити в Югославії владу і перетворити Югославію в советського сателіта.

Советські югославці навіть поширюють у Югославії летючки проти уряду і закликають підтримувати Москву. Сподіваються, що незабаром вони будуть вести пропаганду в радіо. Подібну советську комуніситчну партію створено із китайців, які не піддержують політики Мао Цзе-дуна. Ті ведуть радієву кампанію з СССР проти теперішнього китайського комуністичного уряду.

Затонув корабель

Недалеко берегів Західної Німеччини вночі з 18 серпня советський розвідчий корабель зударився з німецьким воєнним кораблем. Припускають, що советський корабель слідкував за німецькими воєнноморськими маневрами. Наслідком зудару советський корабель був поважно пошкоджений і кликав інші кораблі на допомогу. Коли німецькі кораблі зблизилися, щоб рятувати, советські моряки відмовилися пустити німецьких моряків на поклад корабля. Згодом над'їхав другий советський корабель, який взяв пошкоджений корабель на линву і тягнув до берега.

На відстані 50 миль від німецького узбережжя корабель таки затонув.

З миром на Близькому Сході нелегко

Ведуться переговори

25 серпня спеціяльний претсавник ОН для справи миру на Близькому Сході, шведський дипломат Ґ. Яррінґ розпочав офіційно переговори з представниками Ізраїлю, Єгипту, Йорданії та Ливану в справі ізраїльсько-арабського миру. Переговори відбуваються в будинку ОН в Ню Йорку. Яррінґ переговорює окремо з представниками поодиноких держав і переказує їм становище другої сторони.

Досі представники Ізраїлю та арабських країн не засіли до розмов при спільному столі й не знати, коли й чи загалом засядуть. Як Ізраїль, так арабські країни ставляться до переговорів з великим упередженням і постійно заповідають, що не вірять в їх успіх. Переговори відбуваються головно тому, що ЗДА вчинили тиск на Ізраїль, а СССР — на Єгипет та арабські країни, щоб переговори таки відбувати. Єдиний, що вірить в успіх переговорів, є Яррінґ, який терпеливо вислухує заяв своїх співбесідників і так само спокійно переказує їх представникові противної сторони.

Великою перешкодою в переговорах є постійні обвинувачення Ізраїля, що Єгипет порушив умовини перемир'я, бо вже після проголошення перемир'я, пересунув бази для вистрілу ракетних бомб ближче Суезького каналу, хоч одною з умов перемир'я було, що ні Ізраїль ні Єгипет не може використати перемир'я для скріплення свого становища. Ізраїль заявив, що Єгипет порушив перемир'я досі вісім разів. Єгипет, мабуть, для рівноваги, теж обвинувачує Ізраїль, що той закріплює свої становища в часі перемир'я. Ізраїль підтверджує свої обвинувачення світлинами терену, зробленими перед і після перемир'я. ЗДА, які започаткували переговори, покликаються на свої інформації, які зібрали американські розвідчі літаки «Ю-2» та сателіт «Самос», що кружляє над територією Суезького каналу. Одначе, як виявляється, американський розвідчий літак почав літати день після початку перемир'я, бо Англія, Туреччина та Еспанія не відразу погодилися на польоти американських розвідчих літаків. Через це американський літак не встиг сфотографувати різниці в положенні баз для вистрілу ракетних бомб, бо, так бодай твердить Ізраїль, єгиптяни та советські вояки пересунули їх в перших годинах перемир'я. Спір про правдивість ізраїльських обвинувачень триває дальше й утруднює переговори.

ЗДА заклали на Близькому Сході спеціяльне урядження для викликування фільмів світлин, виготовлених розвідчими літаками та сателітами, та пересилання світлин радієвою дорогою до ЗДА. Світлини, що їх беруть розвідчі літаки з висоти сім миль, можуть бути в Вашінґтоні 15-20 хвилин після приземлення літака та передачі фільму до викликання.

Клопоти з терористами

У міжчасі Л. Брежнєв закликав арабів та Ізраїль до «реального та відповідного подходу» до справ замирення на Близькому Сході. Заклик Брежнєва пояснюють як натиск на арабські держави.

Хоч офіційно існує перемир'я, то немає ні одного дня, щоб ізраїльські вояки не мали сутичок з арабськими терористами, що постійно то нападають на ізраїльську територію, то острілюють ізраїльські кооперативні господарства «кіббуци», головно із советських транатометів „катюш".

З арабськими терористами мають клопіт й арабські держави, передусім Йорданія, де минулого тижня дійшло знову до боїв між терористами та йорданськими вояками.

У вівторок, 1 вересня терористи вистрілили на авто йорданського короля Гусейна протитанкову бомбу, яка поранила кількох вояків з охорони Гусейна. Королеві не сталося нічого. Після того йорданські вояки обставили танками головні будинки в столиці Йордані Аммані. За вістками з Ливану, в недавних боях між йорданськими вояками та арабськими терористами згинуло 12 осіб, а 20 було поранених. Загострення відносин між урядом Йорданії та терористами використовує зручно Сирія, яка не погодилася на переговори з Ізраїлем і піддержує арабських терористів та їх намагання зірвати перемир'я. Після замаху на короля Гусейна, Сирія заповіла, що вишле до Амману 12,000 своїх вояків для охорони терористів перед йорданськими вояками.

Більш примирливо поводяться арабські терористи в Єгипті, де президент А. Насер повкорочував їхні права. Терористи мають піддержку передусім арабських втікачів з території нинішнього Ізраїлю. Їх є один і чверть мільйона. Живуть головно в Йорданії та Ливані. З їх кіл рекрутуються в переважаючій частині терористи, за якими відтак стоїть мільйонова маса втікачів, що не хочуть перемир'я, а знищення Ізраїля та жидів.

Серед таких обставин трудно дивитися на всі старання Яррінґа і навіть переговори з надією на тривалий успіх.

ЗДА вистрілили свіжого сателіта

Американське летунство випустило свіжого сателіта, який кружлятиме над просторами Далекого Сходу, зокрема над територією СССР. Китаю та Північного В'єтнаму. Припускають, що одним із завдань сателіта буде подавати інформації про поступ китайських спроб з вистрілом далеконосних ракетних бомб. ЗДА вистрілили були подібного сателіта в червні ц.р., але він довго не літав, бо розбився.

Епідемія холери поширюється

Світова організація здоров'я повідомила, що епідемія холери прибирає щораз ширші розміри й появляється в багатьох країнах. В західноафриканській державі Ґвінеї є більш як 2,000 хворих холерою. Досі 60 осіб померло. У Ґвінеї є холера того самого роду, що появилася була в СССР та країнах Близького Сходу.

Лікарі, що з доручення Світової організації здоров'я, побували в Ґвінеї, твердять, що ні Ґвінея, ні сусідні африканські держави не мають ні належно вишколеного персоналу, ні устаткування, щоб належно поборювати пошесть. Вона, певно, пошириться на інші африканські країни.

У Женеві відбулася конференція представників европейських країн, які радили, як захоронити европейське населення від зарази, яка певно, скоріше, чи пізніше, туди дістанеться. Еспанія, хоч там досі ще не було випадків холери, приготовила понад один мільйон щіплянок проти холери. Подібні приготування роблять й інші европейські держави.

В міжчасі зростає число захворінь холерою по країнах Близького Сходу. В Ізраїлі було досі 35 випадків захворінь, головно серед арабів, одна арабська дівчина померла там від холери. У Ливані досі захворіло 32 особи. Захворіння є й у інших арабських країнах, але їх не виявляють, бо багато держав тоді не впускає подорожніх з тих країн. Франція домагається від усіх туристів посвідки щеплення проти холери.

З СССР немає вісток про нові захворіння холерою. Преса містить далі перестороги, в яких описуються познаки захворіння холерою та доручається мити овочі в окропі, «куплений хліб прожарювати над газовою горілкою», «а воду споживати лише в прокип'яченому виді». Про кожний випадок захворіння треба повідомити найближчий медичний пункт чи лікаря.

У Портленді, Орегон, відбудеться черговий з'їзд Американського леґіону. На світлині — крамниця забезпечена перед можливими демонстраціями.

Коротки вістки

• **Едмонтонське** виставкове товариство (Екзібішен асосіейшен) заробило на чисто 250,000 долярів на цьогорічних розграшах в час кінських перегонів («дербі»). Всіх квитків продано на 500,000 дол.

• **При кінці червня ц.р.** канадці були винні за різні товари 8 мільярдів 779 мільйонів, на 4.6% більше, як у червні м.р. Тут не вчислені борги за пальне (бензину) та заборгування в малих крамницях, які сягають бл. двох мільярдів долярів.

• **Канадське** міністерство оборони закриває дві летунські бази для вишколу пільотів. Обидві бази — поблизу Вінніпеґу. У Ріверс було 170 цивільних робітників та 200 вояків, а в другій базі, Ґімлі — 200 цивільних робітників та 800 вояків.

• **Канада дала Індії** позичку у висоті 13 мільйонів долярів на закуп канадської ріпакової олії та промислових мінералів, а 2.2 мільйонів на досліди в індійських провінціях, де постійно буває посуха.

• **У Квебеку** зударилися два канадські реактивні бойові літаки «СФ-5». Два пільоти з одного літака врятувалися, третій, з другого літака, розбився.

• **Американські** військові фахівці заповідають, що комуністичний Китай ще цього, а найдалі в 1971 р. буде пробовувати власні далеконосні ракетні бомби. Бомби летітимуть понад територію Індії.

• **Уряд ЗДА** перекинув на Японію оборону її територї перед можливим нападом ворогів. Це вислід нової політики през. Р. Ніксона, щоб Азія захищала себе перед напасниками.

• **У Західній Німеччині** розбився 123-ій реактивний бойовий літак американської конструкції «Ф-104 Ґ». Обидва пільоти врятувалися.

• **Пошкоджений** советським вантажним судном провінційний пором Британської Колюмбії „Вікторія", після направи, що коштувала понад пів мільйона долярів, знов перевозить подорожніх та авта. Над капітаном советського судна відбудеться суд.

• **Австралійські фармери** в околицях, де була довга посуха, годують вівцями свиней. Для овець не вистарчає паші. Їх продають по 10 центів за штуку, а на свинське м'ясо є добрий збут.

• **ЗДА заповіли,** що відкличуть з Південної Кореї своїх 20,000 вояків, яких там тепер є 60,000.

• **Новий британський** реактивний пасажирський літак «Конкорд» у пробному польоті досягнув скорости 1,000 миль на годину. Він летів на висоті 41,000 стіп.

• **За схоплення** американського амбасадора С. Берк у вересні м.р. бразилійський суд засудив одинадцять осіб, переважно студентів, на кари тюрми від трьох до 8 років.

• **Протягом минулих 11** днів СССР запустив у міжплянетні простори четвертого сателіта без залоги. Найновіший сателіт «Космос-360» кружляє кругом Землі на висоті 200 миль.

• **В час виступу** советського ансамблю танцюристів та співаків у Чікаґо хтось кинув з балкону на публіку три ґазові бомби. Кілька осіб забрали до шпиталю. Концерт перервано. Третя ґазова бомба не вибухла.

• **Пасажир** польського літака хотів примусити літак летіти до Відня, замість до Катовиць, і кинув бомбу між пасажирів. Бомба поранила 10 осіб, в тому й атентатника.

• **Індійський уряд** закрив бюра англійської радієвої та телевізійної агенції Бі-Бі-Сі в Індії, бо в Лондоні Бі-Бі-Сі показував на телевізії як багато людей в Індії живе в нужді. Індійський уряд протестував, але Бі-Бі-Сі висвітлювала фільм далі.

• **Єгипет та Персія** відновили дипломатичні взаємини після 10 років. Припускають, що Єгипет хоче піддержки Персії в спорі з Ізраїлем.

КОЛИСЬ БУЛА В НИХ ГАРНА СПІВПРАЦЯ

ПРЯШІВЩИНА, ДЕ ЖИВУТЬ УКРАЇНЦІ І СЛОВАКИ (3)

Вікентій ШАНДОР

А далі: «Русини в Пряшові, Кошицях, Ужгороді живо цікавляться своєю національністю та з великим захопленням удержують свою літературу. Вістник „Зоря Галицька" пильно читають. Професор в Ужгороді Андрій Балудянський видає книгу „О старовині та історії народа і церкви руської". В Кошицях тепер більше любителів руської народности; і шкільна молодіж захоплюється своїм». Далі автор закликає своїх: «а ну, словаки кошицькі — не дайте себе в любові до своєї народности заганьбити братами роду руського» (Мольнар, стор. 232-234).

Як видно із слів автора та способу писання, це було його братнє пробудження до праці та чесного змагання. Немає сумніву, що коли він ставить русинів у Кошицях як приклад для словаків, вони були там автохтонами і їх мусіло бути поважне число.

Співпраця знайшла свій братній відгук і в поезії. Словацький поет Ян Ботто написав у 1863 році «Відгук української думи», в якій описана доля Запоріжжя. Вірш кінчається образом: над могилою дуб зелений, і той зів'яне, але слава Запоріжжя ніколи не заникне. І руські поети присвячували свої поезії словацьким діячам, наприклад, О. Павлович — Андрієві Сладковському.

Виявлене взаємне довір'я і співпраця русинів і словаків не лишилася без увагу угорців. Угорська преса намагалася послабити їх спільний протиугорський фронт. Зробив це провідний угорський часопис «Пешті Гірляп», якому відповів Людовит Штур так: «Ви, мадяри, нам не докажете, що ми в своїй праці твердили, нібн слов'ян є більше в мадярській державі, як мадярів. Ми цього не потребували твердити, бо про те цілий світ знає». «Пешті Гірляп» далі ствердив, що греко-католицьке населення є русини (в оригіналі — руснаки). Штур на це відповів, що велика частина греко-католицької віри (уніяти), яких 800,000 душ, головне в горішнім Спішу і Шаришу, в жупах Земплинській, Унгварській, Бережській, Мараморшській і т.д. є русини... Штур далі рішуче відкинув закид «Пешті Гірляп», нібн словаки хотіли перевести русинів до свого словацького табору. Він виступив в обороні русинів та їх права на рідну мову й культуру та можливостей друку, стверджуючи: «А чи би то був який гріх, кобн русини мали друкарню в своїм краю десь в Ужгороді чи Кошицях?» (Мольнар, стор. 222).

Після її заснування «Матиця Словацька» звернулася окремим закликом до руського народу в Галичині й Угорщині, в якому писалося: «Матиця Словацька, товариство, основане з єдиною ціллю ширення науки і корисного знання, пробудження духового життя, а через него поширення матеріяльного і духового добробуту словацького народу, звертається до вас, браття русини, як до своїх найближчих сусідів з просьбою о поміч і співпрацю. Уважаємо злишним описувати вам нужди нашого товариства, тому, що ви, живючи з нами по сусідстві завше були учасниками нашої долі та історії, і так з нами зв'язані, що вам є відомі всі наші бажання і нужди, як і нам самим» (Мольнар, стор. 300).

Відгук русинів-українців по обох боках Карпат був живий. Вони підтримали морально і матеріяльно цей культурний почин словаків. Жертвували не тільки на народні й на церковні цілі. Львівський митрополит Левицький дарував, наприклад, на будову храму в Кошицях 100 золотих.

Великі заслуги в поширенні співпраці русинів і словаків мав д-р Адольф Добрянський, тогочасна провідна постать національного життя русинів Угорщини. А. Добрянський мав великі заслуги і при заснуванні Матиці Словацької, яка на своїх перших загальних зборах 4 серпня 1863 обрала його членом управи.

Перебування російських царських військ на терені Угорщини в 1849 році не залишилося без сліду на поневолених угорцями народах, особливо русинах і словаках. З перемогою над угорською революцією обидва народи зв'язували великі надії. Беручи під увагу тодішній загальний стан русинів-українців і словаків, вони щиро вірили в «братнє слов'янське серце» росіян, які легкою рукою могли зробити для них багато добра.

Та все закінчилося тільки надіями і марними сподіваннями. Натомість угорці і ці «марні надії» називали «слов'янсько-російською небезпекою» і під цим приводом нищили всі зародки національного та культурного життя русинів українців і словаків.

Менші слов'янські народи, поневолені німцями, угорцями чи турками, не цікавилися методами чи формою російського поневолення, бо від Росії сподівалися допомоги.

М. Лівицький проти «капітулянтства»

М. Лівицький, президент УНР в екзилі, на зібранні делеґатів ОУН (фракції полк. Мельника) сказав, що екзильний уряд «ніколи не піде на жадні поступки щодо самостійности України».

Він застерігав проти настроїв «капітулянства».

«Ліквідація УНР, до чого змагають деякі політичні середовища, була б доказом нашої капітуляції», — сказав він.

НОВИЙ СВЯЩЕНИК

Торонтський єпископ Ісидор висвятив диякона Михайла Харину на священика. Це брат — філядельфійського священика о. Мирослава Харини.

АРГЕНТИНСЬКІ ЄПИСКОПИ ВИСЛОВЛЮЮТЬ

СОЛІДАРНІСТЬ З УКРАЇНСЬКОЮ ЦЕРКВОЮ

Від багатьох аргентинських єпископів український владика Андрій Сапеляк одержав листи з висловами солідарности з переслідуваною Українською Церквою.

З приводу 25-ліття ліквідації української католицької ієрархії на рідних землях апостольський екзарх українців Арґентини Андрій Сапеляк звернувся до своїх вірних зі «Закликом до молитов і діл покути», з'ясовуючи у своєму листі історичні події самої ліквідації української ієрархії і присвячуючи 1970-тий рік «особливим приватним і прилюдним молитвам за привернення релігійної свободи українській Католицькій Церкві в Україні».

Буенос-айреські щоденники — «Ля Насіон», «Ля Пренса», «Клярін», «Ля Расон» — подали головні частини звернення українського владики Арґентини. Повний текст подала арґентинська католицька аґенція АІКА.

Свій «Заклик до молитов і діл покути» разом із супровідним листом владика Андрій післав всім арґентинським єпископам, бо в «Заклику» є прохання до арґентинських церковних громад долучитися до молитов української спільноти Арґентини «у вияві братньої солідарности з переслідуванними християнами».

Від багатьох єпископів прийшли листи, з яких деякі вміщені в останньому випуску «Вісника апостольської екзархії Аргентини».

Ось деякі уривки: «Ваша боротьба є нашою, ваше мучеництво — це насіння нових християн... Прошу Бога про свободу для тисячолітньої християнської України».

«Таке тяжке становище (Української Церкви) заставляє мене долучитися до молитов української спільноти. Будьте, владико, певні про мої молитви, про молитви наших священиків, черниць, вірних, щоб Українська Церква могла свобідно визнавати свою віру».

«Уся наша дієцезія засилатиме молитви до Бога, щоб Він прискорив час відновлення ієрархії у Вашій дорогій батьківщині, разом з повнотою християнського життя».

«Цю подію (ліквідація ієрархії) треба осудити навіть тільки з точки так часто згадуваної людської свободи і прав людини... Спільно будемо молитись».

«Запевняю Вас, що сам молюсь і доручу особливі молитви у найближчому числі дієцезіяльного обіжника усім священикам та дієцезіяльним установам, переписуючи Ваші слова».

«Я доручив опублікувати Ваш «Заклик» у «Дієцезіяльному бюлетені» і щоб часописи міста повідомили про цю болючу річницю, щоб усі дізнались про жорстоку дійсність, що її переживає багато народів, зокрема католики задля їхньої віри».

«Про подію 25-ліття буду говорити в моїх проповідях з нагоди дев'ятниці в честь Пресвятої Богородиці, Патронки дієцезії».

У «Бюлетені буенос-айреської архидієцезії» надруковано: «Доручаємо священикам, ченцям, черницям і вірним долучитися до молитов і благань української церковної спільноти Арґентини, щоб протягом цього року разом з нею підносити свої молитви до Бога і Пресвятої Богородиці, Матері Церкви і Помічниці християн, за щиру і правдиву релігійну свободу в Україні з відновленням української католицької ієрархії».

Шекспір – і фальшива реклама

У плащці з написом «Вода Віші» має бути не якась водичка, а мінеральна вода, і не якась мінеральна вода, а вода з Віші.

Фальшивий напис на будьякім товарі є порушенням закону. Добре це знає лондонський торговець Френсіс Карр, який хоче, щоб знали це також у Стратфорді, де людям за гроші показують хату, в якій народився Вільям Шекспір.

Відомостей про життя славного англійського драматурга збереглося мало. Шекспір народився і помер у Стратфорді-на-Ейвоні. І найбільший прибуток те містечко має саме зі Шекспіра. Стратфорд — мале містечко: 19,000 мешканців; але Шекспір там — великий бізнес.

Шекспірівський театр притягає щороку бл. 400,000 людей. А туристів — вдвоє стільки. Вони купують шекспірівські сувеніри, відвідують церкву, де Шекспір похований, оглядають хату, де він народився.

Для туристів є готелі. Тепер плянують там ще й готель Гілтона.

На Шекспіровій хаті — напис: «Тут народився Вільям Шекспір. Народжений 1564, умер 23 квітня 1616».

Люди оглядають хату і платять за це. «Вони — каже Ф. Карр — оглядають хату тільки через напис». А напис фальшивий. Правильний напис має бути такий: «Тут, як кажуть, народився Вільям Шекспір».

Завзятий Карр уже написав до міської ради Стратфорду, щоб на підставі закону про написи в торгівлі примусила управу Шекспірової хати змінити напис.

Міська управа не дала відповіді. Голова управи Шекспірової хати д-р Л. Фокс сказав: «Шекспір — не товар, і до нього закон не стосується». Однак Карр не здається. Він заснував Комітет дії за Шекспіра, себто боротьби зі стратфордським «шахрайством».

ЧИ В ЦІМ ДОМІ НАРОДИВСЯ ШЕКСПІР?

РЕПОРТАЖ ЕДМОНТОНСЬКОГО ПЛАСТУНА

Їду до Японії

Олесь СТАДНИК

Ще перед закінченням крайової пластової зустрічі, довелось мені покидати пластовий табір і з Дафіну вертатися до Едмонтону.

Жаль було передчасно прощатися з пластовими товаришами, що їх зустрів у Манітобі, і нових, з якими там познайомився. Ще досі бачу свого команданта, бородатого бунчужного, і згадую, як ми одного вечора бігали навколо юнацького підтабору. Чомусь довго пригадувався мені дафінський продавець-китаєць у вишиваній сорочці, підперезаний крайкою.

Їду додому, бо завтра вдосвіта вилітаю до Японії. Вдома все готове. Треба дещо спакувати і перевірити.

На летовищі зустрічаю всіх і з групи, яких легко розпізнати по червоних вітрівках із японськими написами на плечах. Це для того, щоб не загубитись серед японського моря народу. Їде 43-ій курінь едмонтонських скавтів у числі 28 і я плюс 8 виховників.

Першою зупинкою після трьох годин лету було місто Анкоредж на Алясці. Стояли одну годину, щоб набрати пального, але, на жаль, нам не дозволили виходити з літака. До Токіо летіли сім годин і 30 хвилин. Останніх п'ять годин лету літаком кидало, і багато пасажирів хворіли. До Токіо прилетіли о 8 годині ранку. Міжнародне летовище розположене над самим морем.

ОСЬ ВОНА, ЯПОНІЯ

Після короткої перевірки пашпортів та інших документів, японські контролери перевірили лише кілька валіз. Всіх інших пасажирів перепустили. На летовищі ми зустрінули провідника, який повів нас до автобуса із системою охолодження. Тут в усіх автобусах — кондиціоноване повітря. Не тільки тому, що надворі спека, а ще й тому, що повітря насичене випарами й ґазами, що й дихати тяжко.

Токіо — величезне портове місто. Ми їхали по головних «експресс»-шляхах — підвищених понад звичайними дорогами і хатами так, як мости. Те, що я бачив крізь вікно автобусу, не зробило на мене гарного враження. Виглядало, що Токіо — велетенське й задимлене промислове місто. Сонця і вдень не видно крізь густу мряку димів. Але Токіо не можна назвати брудним містом, коли зважити що тут, в одному місті, живе одинадцять мільйонів людей, себто половина населення всієї Канади.

Приїхали до готелю «Нігон Шімпан». Коли зайшов до кімнати побачив, що вона влаштована за американським стилем, лише шкіряні капчики біля дверей нагадували, що ми в японському готелі.

Користаючи з вільного часу, пішов виміняти гроші. За 20 долярів дали мені щось біля 7,200 єн. На головній вулиці японської столиці Гінза купив фотоапарата, заощадивши на цьому бл. 65%.

Зайшов на обід до ресторану. За півтора доляра можна замовити добрий обід із свіжих морських страв. Це був перший раз, що я з'їв увесь обід «чопстиками». Цікаво пробувати їсти риж та інші японські делікатеси цими патичками.

Вернувся до готелю таксівкою. Шкіра на мені терпнула, бо машина наче летіла в повітрі. Та я й не оглянувся, а ми вже були біля готелю. Таксі коштують тут досить дешево. Їзда вигідна, тільки спочатку — трохи страшно.

Другого дня поїхали до Осаки. Їхали найшвидшим у світі поїздом, що мчить 300 км на годину. Я сидів біля вікна, і за короткий час мені крутилось в очах. Три години їзди —і ми в Осаці. Закватирувались у міжнародному готелі недалеко «Експо».

«ЕКСПО-70»

Світова виставка «Експо-70» розташована на горбах Сенрі у місті Осака. Відкрита від 14 березня до 13 вересня. Площа має 3,300,000 квадратових метрів.

Павільйони відчинені від 9.30 до 9.30, а брами від 9.00 до 10.30. Вступ для молоді — 600 єн, для дорослих — 800 єн.

Усіх павільйонів — бл. 120. Є тут майже всі держави світа. Найдовші черги (часами 6 годин) стоять перед американським павільйоном (найбільший), совєтським (найвищий), а також перед японськими павільйонами, які так само виконані дуже добре. Канадський павільйон гарний, але в Монреалі, здається мені, був кращий. Представляє Канаду як велику північну країну, де по вічних снігах та льодах ганяють індіяни та ескімоси. Але виглядає, що японці таке люблять, бо хвалять канадський павільйон.

Павільйон цей великий, збудований у формі чотирикутника. Виходи у всіх чотирьох кутах, а в середині чотирикутника знаходиться сцена та високі різнокольорові парасолі, які постійно крутяться.

Мабуть, знаєте, що канадський павільйон покритий дзеркалами, і віддзеркалює всі інші павільйони.

Мені пощастило відвідати 59 павільйонів. Як на той час, що я мав (неповні два дні) — це досить добре.

Я почав від канадського павільйону (канадці не мусять ждати в черзі, а йдуть задніми дверми). Далі був у павільйонах Квебеку, Онтаріо і Британської Колюмбії.

В онтарійському павільйоні зустрів пластунку з Торонта Галину Кушпету. Вона здивувалась, побачивши мене у пластовому однострої. Нам дозволили ходити, куди хочемо.

Мій пластовий однострій з легкого матеріялу виявився

(закінчення на 3 стор.)

НЕ ВБИВАЙ

Історична повість (21)

БОГДАНА ЛЕПКОГО

Панна Мар'яна, донька гетьманової сестри від другого її чоловіка, перебувала в Києві, доглядаючи своєї хворої бабки ігумені Мазепиної, гетьманової мами. Тепер їхала вона трохи на село, щоб відпочити на свіжому повітрі, і поступила на ніч на хутір молодих Чуйкевичів, котрих знала з Батурина. Була це панночка не перших літ, але незвичайної вроди, з гарною товариською огладою, образована й умна. Войнаровського перва сестра; гетьманова сестрінка і гетьманової мами улюблена внучка, вона багато дечого знала, чого другим не доводилося чути і розмова з нею не кінчилася на питаннях про погоду, про прислугу і про ціни на вбрання та на косметичні масті і смаровила, з нею любо було провести на розмові не лиш короткий літній вечір, але й хоч би цілу нічку.

З панною Мар'яною їхав, як товариш і опікун у дорозі, пан Зґура, родом грек, чоловік теж дуже бувалий, меткий і хитрий, Мазепин близький дорадник, про котрого ніхто ніколи не міг знати, де він буває, усе в роз'їздах по гетьмановим секретним ділам.

Мужчина дуже гарний собою, котрому, подібно як і гетьманові, годі було літа вгадати, виглядав молодше, ніж справді був, і знайомі не раз доповідали собі жартом, що мабуть обидва вони одному чортові запродалися і він їм ліки проти старости зі своєї пекельної аптики приносить.

Пан Зґура почував у собі любовний афект до панни Мар'яни, котра жартувала собі, що це не афект, а дефект і аморів дядькового дорадника не приймала поважно до серця, тільки приговорами та відговорами збувала його.

Пан Зґура, щоб прихилити до себе панну Мар'яну, вдавав великого героя, розповідаючи, ніби то мимоходом, про свої усякі лицарські вчинки, яких не повстидалися б були Ахіль, Гектор і Патрокль, про менших героїв і не згадуючи. Панна Мар'яна, разом з господарями і тіткою Марією поважно слухала тих фантастичних оповідань, а потім так само поважно питалася: — Слухайте, Зґура! Чи всі греки так здорово брешуть?

Пан Зґура робив сумну міну і звертався до молодої хазяйки: — Мотре Василівна, скажіть мені, будь ласка, чи у всіх українок такі гострі язики?

— Спитайтеся панни Мар'яни, — радила йому Мотря. А тоді панна Мар'яна, ніби то нишком, казала до Марії Хведорівни: — Правда, тітусю, яка смішна фіґура, отсей пан Зґура.

Пан Зґура не обиджався, бо він любив гетьманову сестрінку і не тратив надії, що завдяки протекції його ясновельможности таки колись доскочить свого щастя. А його єдиною мрією було споріднитися з гетьманом.

Невеличке і досить достроєне до себе товариство, хоч про політику не балакало багато, чуло, що їх погляди не відбігають далеко від себе. Всі вони дивилися на гетьмана, як на своє божество, вірили в його розум і в досвід, а ненавиділи царя-антихриста, котрого жорстокі кари й необчислені вчинки викликували в них прямо омерзіння.

— Їду я раз, — розказував пан Зґура, — попиваючи мед за доброю, хоч на швидку зготовленою вечерею, — їду я, з двома тільки козаками, коли дивлюся, так може кроків двісті-триста переді мною, зпоза могили в степу, виступає валка людей. Зразу гадав, чумаки їдуть, пізніше подумав, чи не татари ясир женуть, аж, під'їхавши на кид стріли, бачу, — відділ озброєних ратників веде скутих невольників, душ може двісті-триста.

—Чи не забагато, пане Зґура? — перервала панна Мар'яна.

— Як вас шаную, панно Мар'яно, менше сотні їх не було, а ратників дванадцять.

— Як дванадцять розбійників.

— Ви зволили вгадати, панно Мар'яно, як дванадцять розбійників. Що ж мені тут робити? Тікати, — почуття шляхецького гонору не дозволяє, минати не можна, бо вже побачили мене, значиться, треба йти на перебій, треба їх клином розбивати...

— Як то клином? — питалася панна Мар'яна.

— Постривайте, ось як. Я напереді, як вістря, мої козаки за мною, так що голови їх коней доторкалися боків мого знаменитого верхівця...

— Розінанте?

— Ні, Чорнозора, так звався мій кінь. У лівій руці спис, у правій шаблюка.

— А поводи?

— Які ж бо ви, панно Мар'яно! — поводи в зубах, оттако.

Тут пан Зґура у ліву руку вхопив вилки, в праву ніж, окраєць обруса в зуби, нагнувся понад стіл, як їздець на коні до атаки, підняв брови, витріщив очі, насторошив вуса, вишкірив зуби і зробився такий смішний і страшний, що жінки аж закричали.

— Таким отсе клином, — розказував дальше, — як громом з ясного неба, вдарили ми на отсих ратників, котрі висунулися були наперед, лишаючи своїх невольників, як стадо баранів геть за собою...

— І що? — спитали всі три жінки нараз.

— І що ж би! Ні один живим не остався. Хто від списів, хто від мечів, усі на боєвищу лягли, порубані й посічені, як м'ясо на стільниці.

— А невольники?

— Це, бачите, не були невольники, лиш рекрути, котрих ратники для царя свіжо набрали, з головами наголо вибритими і зі зв'язаними руками. Так тепер, бачите, до московського війська салдатів набирають. А доставивши їх до казарми, кожному десятому без розбору і без вини дванадцять київ відчислюють, щоб знали, що таке дисципліна. Тоді замикають їх на хліб і воду і що лиш по такім привітанню зачинають муштри вчити. Що я з ними зробив? — питаєте. Річ проста. Відпровадив їх до границі, вліпив кожному по три киї і наказав, щоб більш на Україну не навідувалися, бо тут б'ють.

— Їх сто, а вас три і дали себе пороти?

— Панно Мар'яно, — жалувався пан Зґура, — їй Богу, інквізитор ви якийсь, а не панночка субтельна, ніякої віри в нашу шляхетну правдомовність не маєте, ніби я коли брехав. Як я Зґура, їй же Богу, не брешу.

— А скажіть, будь ласка, що таке Зґура? — спитала нараз, роблячи невинну міну панна Мар'яна.

— Зґура? Це, бачите, миколись звалися Діоскур, а з того зробили Зґура, отак як на фельдмаршал кажуть наші козаки фершал.

— А, може, ви не Діоскур, а Діомед? — завважила панночка, але пан Зґура, замість відповісти, потягнув тільки пів літри меду і так страшно блиснув своїми жовтуватими білками, що жінки долонями позакривали очі: — Буде вже, пане Зґура, буде!

— Буде вже нащадку Діоскура, бо на нас терпне шкура, — жартувала панна Мар'яна. А по хвилині спитала: — А шведських офіцерів бачили?

— Чи раз. І в боях і в полоні.

— То ви вже і в шведському полоні були?

— Не я в них, а вони в нас. Нічого собі хлопці. Бувають і гарні поміж ними, тільки багато старих. Біляві, лучаються і руді, хоробрі і досвідчені в боях, а все таки нашому братові не рівня.

— Хвали мене ротику, бо розідру тебе.

— Це не похвала, а честь, кому честь. У нас, як лучиться хоробрий, то вже такий, що і в світі рівного не знайти.

— Особливо на писок...

* * *

Так вони балакали і жартували до пізньої ночі, аж Марія Хведорівна пригадала, що пора їм спати.

Двір на хуторі молодих Чуйкевичів був невеликий. Всього три світлички, одна боківка і крило, для кухні і для прислуги.

— Не будемо нашим паням місця забирати, — почав дякуючи за вечерю Зґура. Але панна Мар'яна зараз таки пришпилила його: — Пардон, мосьє Зґура, котра тут ваша пая?

Їду до Японії

(закінчення з 2 стор.)

дуже зручний з уваги на спеку, з ще зручніший з уваги на великі черги. Метода така: треба в однострої підійти до провідника даного павільйону і сказати: «Я — з делеґацією Канади. Це наш останній день на «Експо». Вашого павільйону ще не бачив. Будь ласка, впустіть, бо не маю часу ждати в черзі». І впускали.

Такого підходу чи входу навчили мене в болгарському павільйоні. Там я почав розмову з провідницею. Вона говорила по-російськи, я — по-українськи. Чи я вже був у російському павільйоні? Я відповів: ні. Тоді вона провела мене заднім входом, окремими дверима, куди впускають визначних осіб.

Представила мене керівникові павільйону та іншим. Виявилось, що директор і його помічник — українці. Розпитували мене про Пласт, про Канаду, про українське життя. Накінець запрошували приїхати в Україну. Я, здається, здивував їх, коли сказав, що недавно був в Україні.

На прощання зробили спільну світлину моїм апаратом.

Після цього зайшов до павільйону. Багато в ньому пропаганди (ленінський ювілей). Усе підведено на один «совєтський» ґрунт. Цим павільйон в Осаці відрізнявся від колишнього в Монреалі. А все ж російський павільйон — один з кращих та один з найпопулярніших. Люди ждуть шість годин у довгій черзі, поки туди ввійдуть.

«Експо-70» багато краще організоване й побудоване, ніж «Експо-67». Без найменших труднощів можна купити перекуску, обід чи холодні напитки. Вечерю можна замовити на гондолі і добре оглянути виставку ввечері.

На окрему увагу заслуговують символічна площа із «Вежею сонця», де зустрічаються відвідувачі з усього світу. На символічній площі знаходиться японський сад. Є також парк «Експо», подібний до «Ля Ронд» на «Експо-67».

Добре організований тут транспорт. Крім однорейкових поїздів, що їздять навколо виставки, є також рухомі хідники у підвищенім склянім тунелі зі системою охолодження. Побудовані на зразок конвеєрів. Звідси можна розглянути «Експо», відпочити і заїхати, куди хочете.

Відвідувачів дуже багато. Між ними таки найбільше японців.

ДЖЕМБОРІ

З Осаки їхали поїздом на джемборі. Це п'яте японське джемборі було практичною підготовкою до 13 світового джемборі, що відбудеться через рік, тобто 1971, на тому самому місці і в той самий час.

Місце — у підніжжі гори — вулькана Фудзі. Підніжжя це зветься Асаґурі. Трудно знайти краще місце. Гора 3,776 метрів висока, і на верху буддистська святиня. У підніжжі гори ростуть бамбусові дерева, яких ми вживали на будову маштів, брам тощо.

Усіх юнацьких підтаборів було 14, а 15-тий був для команди та адміністрації (пошта, поліція, банки, інтендантура, приземлення для гелікоптера, шатра адміністрації).

Недалеко від адміністрації знаходилась головна арена. Учасників було 33,000 і 3,300 виховників. Здебільша це були японські скавти. Тут можна завважити, що скавтовий рух дуже поширений серед японської молоді.

Зустрічав скавтів з Австралії, Нової Зеляндії, вільного Китаю, Індії, Індонезії, Кореї, Малязії, Пакістану, Філіппін, Гаваїв, Таїланду, В'єтнаму та інших. Було багато американських скавтів, яких батьки виконують службу на Далекому Сході.

Відкриття відбулось 6 серпня о 4-ій годині пополудні. Я лише бачив підняття прапорів, бо скоро осіла густа мряка і нічого не міг бачити. Відкриття було японською мовою, і нічого не міг зрозуміти. Шкода, що не було пластунки Галини Кушпети з «Експо». Вона знає японську мову.

По відкритті наші сусіди підтабору, японські скавти, допомогли нам розкласти шатра. І тут знову японці виявили свою гостинність.

Завдяки пл. сен. С. Ґелі і О. Тарнавському я мав англомовні брошури про Пласт, і вони стали у великій пригоді. В розмові з директором міжнародних справ п. Т. Тамія, а потім з командантом джемборі п. Йошийо Шібукі я дав їм ці видання, а також відзнаки КПЗ-70, що їх одержав від пл. сен. Тоні Горохович і пл. сен. Миколи Бориса.

Добре на джемборі працювали банки і пошта. На пошту я забігав часто. Телеграма, яку я вислав, завдала трохи клопоту. Я додав був накінець кілька українських слів. Едмонтонські телеграфісти, мабуть, прийняли це за японський текст.

Кожний курінь харчувався окремо. Харчі відбирали військовими вантажними автами від головного інтенданта і везли до команди підтабору. Туди ходили ми. Назагал харчі були свіжі, смачні й дуже багато. При кінці джемборі японські скавти виручали нас у куховарстві. Треба подивляти велику здібність і вміння японських організаторів джемборі. Усюди — зразковий порядок, чистота, дисципліна.

До учасників джемборі приїздили визначні гості. Мені запам'яталися відвідини японського престолонаслідника з дружиною. Японці відносяться до нього з великою пошаною.

Час на джемборі скоро минає. І не оглянувся, як настав час закриття. Ще досі бачу ліс прапорів куренів та поодиноких частин. Над ними прапори державних народів. Яке сильне враження це робить на кожного і як гордо почувається скавт, коли бачить свою скавтову частину, яка творить нарід під своїм прапором, коли бачить прапор своєї держави. І як прикро було мені, що між вільними (часто малими) державами та народами не було прапору українського.

У неділю всі скавти брали участь у богослуженні. Служили для католиків, протестантів, буддистів та інших.

На закриття 11 серпня була програма і ватра. Я вперше бачив прегарні хороводи японської молоді в однакових кімонах. В той час спадав сумерк. Підпалили ватру смолоскипами з чотирьох сторін. Потім були прегарні штучні вогні.

На джемборі 1971 року сподіваються 20,000 учасників.

ЯПОНСЬКИЙ ДІМ

Наша група, зараз після джемборі, долучилась до японських скавтів і поїхала автобусами до містечка Нікко. Це місто, подібне до нашого Бенфу чи Джасперу, знаходиться у національному парку. Нікко замітне тим, що там є гарячі джерела, озеро Чузенжі і водопад. Багато там буддистських святинь. Гора Нантай — це немов гора Фудзі в мініятюрі.

Нас, канадців, зацікавив парк, де є близько 50 тотемів із Британської Колюмбії.

Примістили нас у приватному домі. Господарем дому був власник готелю у Нікко. Доми тут низькі, одноповерхові. Двері, збудовані з бамбусового дерева, розсуваються. Столів немає. Посередині кімнати — малий столик. Обідають, посідавши на подушки кругом нього.

Усюди треба роззути черевики і надіти капчики, які дають при вході. Підлоги покриті матами із трощі чи трави. Гостять дуже ввічливо і щиро. На обід було велике меню японських страв.

Кругом помешкань звичайно є малі городи і дерева. Японці використовують кожну стопу площі.

СТОЛИЦЯ ТОКІО

З Нікко поїхали ми поїздом до Токіо. Тепер я мав знов нагоду ближче приглянутися до красвидів. Усюди можна побачити малі плянтації рижу. В порівнянні з албертськими фармами — як грядки на городі.

Зелені, як на японські відносини, дуже багато. Рідше видно ліси, але вдержані вони в гарному порядку. Дерева посаджені рядами.

Двоє пластунів з Канади в Осаці: Галина Кушпета з Торонта та Олесь Стадник з Едмонтону

Не бачив корів, щоб паслися на пасовиську. Казали мені, що південна частина країни більш господарська.

У Токіо примістилися в тому самому готелі, що раніш. Дуже гарно виглядає місто ввечері. Багато різних неонових світел роблять враження казки. На головній улиці Ґінза можна знайти ряд різних ресторанів: італійські, російські, китайські, які лише хочете. Зайшов до італійського купити «піцца». Здивувався, що всюди ведуть ресторани японці. В нас, в Едмонтоні, інакше. Якщо є італійський ресторан, то обов'язково там побачите Джузеппе з Неаполю.

З ресторану пішов до кінотеатру. Тут висвітлюють фільми американської продукції англійською мовою з японськими написами.

Токіо має вежу вищу за Айфелеву вежу в Парижі. Збудували її 1958 року. На верх скоро завезла нас вінда. З верха можна чудово оглянути місто. Внизу є музей, ресторан і ряд крамниць.

Потім ми оглядали фабрику «Соні», яка експортує 60% своїх виробів до Канади й Америки, де вони дуже популярні. Ця велика фабрика має свої відділи по всій Японії.

Водили нас по фабриці, але фотографій не дозволяли робити. Потім повели нас до залі, де є виставка їхніх виробів. Такої виставки я ще не бачив. Чого там не було! Від мініятюрного радія, як коробка сірників, аж до величезних компютерів. І нам дозволяли все рухати, з усім «бавитись».

Японці дуже пишаються своєю технікою і товарами. Про це я сам пересвідчився. Я таки першого дня в Японії купив фотоапарат «Канон» і з ним скрізь ходив. Безліч разів питали мене японці, чи добрий апарат, чи я задоволений. Коли я відповідав, що задоволений (я заплатив тільки 35% того, що коштує в Канаді) і що апарат знаменитий, то в моїх співрозмовників обличчя аж сяло радістю і вони казали мені: «Велі ґуд, велі ґуд» (японцеві трудно вимовити «р»).

Великий рух у Токіо, головно ранком і біля п'ятої години вечора. Майже трудно повірити, щоб такі маси народу заливали місто. У крамницях можна купити все, досить дешево.

На закінчення я купив великі ляльки в японських народних одягах. У кожного з нас назбиралось багато речей, коли ми почали пакуватися в дорогу додому.

Між Токіо й Едмонтоном — 16 годин різниці. З Токіо я відлетів 18 серпня, а до Едмонтону приїхав мало що не 17 серпня!

Прегарна річ — спостерігати, як у той самий час з одного боку сходить місяць, а з другого — заходить сонце. Були й менш приємні види. Пролітали ми недалеко совєтських островів і в далині бачили гори Камчатки, де є багато українців на засланні.

До Едмонтону прилетіли раннім ранком. Подорож до «країни сходячого сонця» була закінчена.

BAYDALA Drug Stores

- Parkade (Cor. 103 St. & Jasper Ave.)
- Avord Arms (Avord Arms Bldg.)
- Northgate Professional Bldg. (12948 - 97 St.)

Specializing in Wigs — Radios — Prescriptions

"OPEN TILL MIDNIGHT ALWAYS"

LET US LEARN UKRAINIAN

ДЛЯ ДІТЕЙ, ЩО ЗОВСІМ НЕ ЗНАЮТЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЦІНА: $2.50 УДАВАЙТЕСЯ ДО:

WILLIAM SAWCHUK
11347 - 54 Avenue
EDMONTON 70, ALTA.

Можна набути теж магнетоплівку (Casette Tape) до тої книжки за 3.00 дол.

ВИНАЙМАЄМО

НОВУ ПАРАФІЯЛЬНУ ГАЛЮ

на родинні і громадські імпрези

Приготовляємо весільні прийняття по приступних цінах.

Парафія св. Володимира в Калдер (Едмонтон)

12726 — 119 стріт. Телефон: 455-4906 або 454-1177

АСЕКУРУЄМО

Авта, будинки, хатні речі, бизнеси, від вогню, грабежі, особисту відповідальність (liabilities), морґеджові довги, рівнож асекурації: життєва хворобова, від випадку та шпитальна.

10% знижки на будинки, хатні речі й особисту відповідальність (liabilities)

Cwikilewycz Insurance Agency

10960 - 75 Ave. Edmonton, Alberta
Tel.: 433-7629 — 424-0915

Співак Д. Гнатюк таки ранений

Філядельфійська «Америка» (25 серпня) на підставі вісток туристів твердить, що співак Дмитро Гнатюк справді був ранений у Варшаві. Його вдарив ножем якийсь польський фанатик.

У Києві студенти робили протипольську демонстрацію.

За однією версією, польський напасник ударив Гнатюка за те, що українці в час війни вбили його родину. За іншою версією, поляк нібито кричав: «Коли нам віддасте Львів?»

Совєтський режим заперечив вістку про напад на Гнатюка.

Критикує 4-ий том, комісії Бі-Бі

Минулої суботи в Едмонтоні закінчилася дводенна конференція, присвячена обговоренню IV тому звідомлення комісії для справ двомовности і двокультурности. Участь брали представники різних національних («етнічних») груп, здебільшого студенти і вчителі.

Сенатор П. Юзик мав доповідь про поняття й потребу багатокультурности. Було багато виступів, здебільшого цікавих.

Звідомлення буде в найближчому числі «УВ».

Німецький ресторан у баварському стилі

Якшо хочете провести мило вечір при звуках добірної орхестри та з'їсти смачні німецькі страви, як віденський шницель, білі мюнхенські ковбаски, гарно присмаженого пструга чи струдель з яблик та інші того роду страви, відвідайте наш ресторан, який уряджений в оригінальному мюнхенському стилі.

Поручаємо теж европейські горілки, вина та смачні німецькі пива.

Відкритий від понеділка до п'ятниці від год. 5-ої попол. до 1-ої в ночі. В суботи від год. 1-ої попол. до 1-ої ночі.

HOFBRÄUHAUS

Tel.: 422-1742

10209 - 97 St., EDMONTON

В Едмонтонському університеті будуть виклади історії України

(мх) Голова департаменту історії університету Алберти проф. д-р Б. Еванс запросив проф. д-ра Івана Лисяка-Рудницького, який від 1967 р. викладає історію Сходу Европи й Росії в американському університеті у Вашінґтоні, на другий семестер академічного року 1970-71 викладати історію України. Українські студенти повинні вже тепер, себто в першій половині вересня записати курс історії України (№ 327) в свою програму навчання на академічний рік 1970-71, хоча виклади цього курсу історії починаються аж у другому семестрі, себто в січні 1971 р.

Проф. Ів. Рудницький не міг дістати звільнення в американському університеті в Вашінґтоні вже на перший семестр, тому що листа з запросинами дістав щойно влітку цього року.

Департамент історії університету Алберти прихильно поставився до прохання управи Клюбу українських студентів, яка перед вакаціями вислала меморіял у справі викладів історії України в університеті Алберти. Ось так виклади історії України відбуватимуться вперше в університеті Канади.

Українські студенти повинні вже тепер не тільки включити виклади історії України в свою програму навчання, а й своєю численною участю допомогти створити катедру історії України в університеті Алберти вже з початком нового академічного року 1971 — 72.

Проф. Іван Рудницький закінчив середню освіту в українській академічній гімназії у Львові 1937 року. В роках 1937-39 студіював право у Львівському університеті, продовжував студії в університеті в Берліні (1940-42), де здобув ступінь магістра совєтознавства, а потім, 1945 р. — ступінь доктора філософії в Карловому університеті в Празі за дисертацію на тему «Михайло Драгоманів як політичний мислитель». Опісля навчався в Інституті міжнародних студій у Женеві (1948-51, де здобув диплом з дипломатичної історії Европи, а завершив свої студії в Колюмбійському університеті (в 1951-53) на факультеті історії.

Іван ЛИСЯК-РУДНИЦЬКИЙ

Від 1953 до 65 р. викладав історію Росії і Сходу Европи з університеті Вісканзин, в коледжах Ля Саль і Брайн Мор, а від 1967 р. викладає історію в американському університеті у Вашінґтоні.

Він є автором багатьох статтей у наукових журналах і в «Енциклопедії українознавства» та наукових праць. Від 1960 бере участь у міжнародних з'їздах істориків: у Стокгольмі, Відні. Цього літа з делеґацією американських істориків був на з'їзді у Москві. Є членом управи УВАН у ЗДА.

У березні цього року він був в Едмонтоні, де дав шевченківську лекцію в університеті. Мав теж доповідь на сесії НТШ.

ХРАМОВЕ СВЯТО

В едмонтонській парафії Успення Пресв. Богородиці в неділю 13 вересня буде архиєрейська Літургія (10 год.) з приводу храмового свята.

Потім буде спільний обід.

О. душпастир, церковний комітет і відділи ЛУКЖ запрошують на парафіяльне свято.

В ЕДМОНТОНСЬКІЙ ПАРАФІЇ СВ. ЮРІЯ

Починається рідношкільне навчання

(о. В. Т.) У суботу 5 вересня о год. 9 ранку в церкві св. Юрія відправиться св. Літургія на початок рідношкільного року 1970-71. Всі рідношкільні учні повинні взяти участь в св. Літургії.

По богослуженні відбудуться в рідній школі записи до першої кляси і до кляс від 2 до 6, якщо даний учень у минулому році в цій рідній школі не навчався. Закликаємо батьків, що в їхніх парафіях немає вищих кляс рідношкільного навчання, щоб записали своїх дітей до кляс 3, 4, 5 та 6 в нашій рідній школі. Хай дитина користає з можливости учитися у рідній школі.

Окремо звертаємо увагу на українсько-англійський відділ при нашій рідній школі. Його наша рідна школа веде з тим наміром, щоб української мови навчити тих дітей, що тієї мови не знають або слабо нею володіють. В суботу по св. Літургії будуть записи на українсько-англійський відділ навчання.

Навчання в нашій рідній школі відбуватись буде в такому порядку: щосереди, год. 5 — 8 вечора — 6 кляса; щоп'ятниці, год. 5 — 8 веч. — 5 кляса; щосуботи, год. 9 ранку — 12 пол. — 3 і 4 кляса; щосуботи, год. 1.30 — 3.30 попол. — 1 і 2 кляси та українсько-англійський відділ.

При церкві св. Юрія корисну працю веде дитячий садок. Діти віку від 3 до 6 років повинні кожного вівтірка і четверга відвідувати садок, щоб на корисних дитячих зайняттях, грах і забавах засвоювати собі знання української мови.

Зголошувати дітей в парафіяльній канцелярії, тел. 477-7339, або на адресу 11301 — 96 вул.

Рідна Школа та дитячий садок при УНО

Управа Філії УНО в Едмонтоні повідомляє, що вписи до Рідної Школи й дитячого садочка на шкільний рік 1970 - 71 відбудуться в середу, 9 вересня в год. 6 - 8 вечора в домі УНО при 10629 - 98 вул.

За інформаціями про Рідну Школу можна телефонувати на ч.: 469-7302, а про садочок на ч.: 466-3516.

Пачки до Европи й Азії

Найстарша висилкова фірма на західну Канаду, яка висилає найкращої якости матеріяли англійського виробництва і готові речі всякого роду.

Також приймаємо речі, куплені в Канаді, за котрі мусимо брати всі оплати, що нам наложені.

Оплата за висилку пачки з Англії 11.75 дол. без різниці, чи пачка коштує 40.00 дол. чи 300.00 дол.

М. Лаврин

Overseas European Trading Co.

TEL.: 424-6860 10531 - 97 Street
EDMONTON 16, Alberta

УВАГА! НОВА АДРЕСА! УВАГА!

ФУТРА

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ ФУТЕР, ЖАКЕТІВ ШАЙОК ТА КОВНІРІВ

35% ЗНИЖКИ

Persian Lamb, Mouton Lamb, China Mink, Hudson Seal, Squirrel, Muskrat & French Seal Coats & Jackets. Caps, Collars & Muffs.
REPAIRING, REMODELLING & RELINING

Пишіть за інформаціями, або зайдіть особисто до:

DOMINION FURRIERS

10012 - 101A Ave — (REAR) — Edmonton, Alberta
напроти McLeod Building
Phone: 422-4336 Res.: 455-3229

А. Колодка, власник

ЛЕКЦІЇ ФОРТЕПІЯНУ

ІВАНКА ВЕРОБА

дає лекції фортепіяну від 1 до 6 кляси

PARK PLAZA DISTRICT
Ste.: 302; 10103 - 120 Avenue
телефон: 479-1141.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ
UKRAINIAN NEWS

Український католицький тижневик ♦ Виходить щочетверга в Едмонтоні ♦ Видає Спілка «Українські вісті» ♦ Річна передплата в Канаді: $5.00, поза Канадою: 6.00; зміна адреси: 15 центів.

Published every Thursday in Edmonton ♦ Member of the Canadian Weekly Newspapers Association ♦ Yearly subscription in Canada — $5.00, in other countries — $6.00.

Ukrainian News, 10967 - 97 Street, Edmonton 17, Alberta
Телефон 422-5708 Telephone
Second class mail registration number 1035.

ЛИСТ З УКРАЇНИ З ПРИВІТОМ І НАДІЄЮ

В Европі, «у столиці однієї країни» (так подано в комунікаті), відбувся VII ВЗУН, себто Великий збір українських націоналістів, або, кажучи зрозуміліше, з'їзд делегатів мельниківської фракції ОУН. Делегатів було бл. 90. Отже, великий збір був досить великий.

«Найбільшою подією ВЗУН було одержання привіту з України, автентичність якого ствердили члени Крайової колегії ОУН». Лист невідомих нам авторів має чотири частини; опублікований комунікат подає зміст тих частин. У першій частині автори листа вітають усю українську еміграцію (не якусь одну групу) як невідривну частину великого народу. Далі, в частині другій вітають учасників ВЗУН і покладають надію на вислід його праці. У третій частині вказується на соборність українських земель, на духову єдність українців різних частин України і на значення окремих її частин у процесах, які відбуваються на рідних землях. Накінець, у частині четвертій є заклик до українців на чужині «знаходити спільні шляхи, координувати свої дії для добра українського народу».

Автори листа з України зовсім не ждуть поради від еміграційного великого збору, а дають пораду тому зборові і всім українцям поза Україною. Припускаємо, що учасники ВЗУН зрозуміли присланий привіт, хоч, правду кажучи, з комунікату цього не видно.

Каже комунікат: «Привіт з України учасники збору прийняли довготривалими оплесками, висловлюючи тим свою солідарність, подив і признання тим усім близьким до українського націоналістичного руху людям, які в незвичайно тяжких умовах різними шляхами й методами ведуть боротьбу за визволення України». Оцінка близькости чи віддалености від націоналістичного руху залежить від ока. Наприклад, гостем великого збору був екзильний президент М. Лівицький, якого можна звати близьким до націоналістичного руху, а можна звати і зовсім далеким.

Ще гірше те, що один з провідних керівників заявив: «...Ми можемо похвалитися рядом документів з України... Ми поставили знов ОУН справді в першу лінію визвольної боротьби». Це самохвальба, та ще й до того шкідлива. Нема ніякого доказу, що «ряд документів з України» пов'язаний з ОУН чи будь-котрою її фракцією. Навпаки, деякі автори головних документів рішуче заперечують будь-який зв'язок з націоналізмом чи націоналістами. Треба, отже, погодитися з фактом, що боротьба в Україні за національну честь, навіть боротьба за визволення не тотожна з націоналізмом.

Лист з України висловлює надію, що українці у західних країнах перестануть політично ходити самопас, що створять справді одне політичне представництво і цим нарешті допоможуть своєму народові. А вже багато поможемо, коли не будемо шкодити.

Маймо надію, що хоч якась зміна в нас станеться. Покищо, на жаль, опубліковані матеріяли про великий збір роблять враження самозакоханої автореклями.

ВІД ЛЕСІ УКРАЇНКИ ДО КАТЕРИНИ ФУРЦЕВОЇ

Ще не спинили ленінську каруселю, а вже крутять нову ювілейну катеринку. Починається всесоюзна парада навколо Лесі Українки. Всесоюзна не так засягом, як передусім стилем.

Не забігаймо, однак, уперед. Краще пригадаймо хоч дещо з того, що було.

Року 1903 Леся Українка хотіла знайти якусь працю на Буковині або в Галичині. Про ці пляни писала з Італії до Ольги Кобилянської і до Михайла Павлика. Тільки вчителювання «могло б бути джерелом заробітку для мене, бо на літературний я не дуже рахую» — писала вона в листі до Павлика. Крім рідної мови («наскільки знаю українську, зважте самі»), Л. Українка знала добре мови французьку й німецьку, а також італійську й англійську. Якби між учнями в котрійсь галицькій школі були поляки, то «знаю стільки, скільки треба, щоб пояснити при лекціях».

А як з мовою російською? «Російську мову знаю не менше, ніж кожний українець, що перейшов російські школи (хоч я їх не переходила), але вимову маю в російській мові гіршу, ніж у французькій, характерну для українки, і менше всього була б охоча, власне, цю мову викладати» (Л. Українка, Твори, том десятий, Київ 1965, стор. 138).

Не вчителювала в Галичині Л. Українка. Вернулася додому. І не тільки в розмовах, а й у листах не раз нарікала на тиск російської руки. Наприклад, 1905 року вона повідомляла А. Кримського (том 10, стор. 207): «Пробувала в Петербурзі виступити проти москалів-централістів, та щось петербурзькі газети не дають ходу моєму листу. Ну, і цур їм, без них обійдуся!»

А от тепер московські централісти вирішили, що не можуть обійтися без Лесі Українки. У Москві створено всесоюзний комітет для «проведення ювілею видатної української поетеси і громадської діячки», а республіканські пропагандисти вже підготовляють «твори» про всесоюзну любов Лесі Українки до мови Леніна і російського народу.

Всесоюзний комітет має 60 членів, між ними лише кілька українців. Голова — М. Тихонов. Його заступник — М. Алексеєв. Другим заступником голови є О. Гончар. У комітеті нема ні однієї української письменниці. Зате є всесоюзна Катерина Фурцева.

СЕМІНАР ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ: ГАЗЕТА В ШКОЛІ

Сім щоденників Алберти і Саскачевану організували в Калґарі п'ятиденний семінар для вчителів про вжиток преси в шкільному навчанні. З Едмонтону було 20 вчителів, між ними п. Гр. Порохівник, керівник української релігійної радіопрограми, який учителює в школі ім. св. Василія. Всіх учителів на семінарі було 50.

ВОЛОДИМИР ЯНІВ — ДАЛІ РЕКТОР УВУ

Проф. Володимира Янова перевибрали на ректора Українського вільного університету (УВУ) в Мюнхені.

Декан філософського факультету: проф. Н. Полонська-Василенко; декан факультету права: проф. З. Соколюк.

ВСІ ШКОЛИ В УКРАЇНІ ПОВИННІ БУТИ УКРАЇНСЬКІ

Автор цієї статті живе в сателітній державі, звідки недавно їздив в Україну.

«Розвиток вищої школи на Україні» — під таким заголовком появився в Україні стаття заступника міністра вищої і середньої спеціяльної освіти Валентина Маланчука. В ній товариш міністер написав нам, що на «передодні першої світової війни на Україні було 37 вузів, в яких навчалось 35 тисяч студентів, а зараз на Україні — 138 вузів, в тому числі 8 університетів, 45 інженерно-технічних, 32 педагогічних, 17 сільськогосподарських, 15 медичних, 8 торгових і економічних та 8 вузів мистецтв. У них навчається 804 тисячі юнаків і дівчат. За останні чотири роки в республіці відкрито 7 нових вищих учбових закладів, в тому числі Івано-Франківський інститут нафти і газу, Київський інститут культури, торговий і музично-педагогічний інститут у Донецьку. Крім цього, відкрито 8 філіялів вищих учбових закладів».

«Щорічний прийом у вузи становить 152-153 тисячі студентів, в той час, як у всій дореволюційній Росії навчалось 127.4 тисячі студентів. Серед випускників стаціонару вузів 1969-1970 років — 68% робітники і колгоспники та їх діти. Середньорічний розмір стипендії на одного студента — 450 карбованців. Зараз у республіці на кожних 10 тисяч чоловік населення припадає 170 студентів. Це в два з лишком рази більше, ніж у високорозвинутих капіталістичних країнах Европи».

Не забув товариш міністер написати і про те, що «за останні три роки для вузів видано 265 підручників і посібників, підготовлених працівників українських вузів, а до 1975 року передбачається видати понад 900 підручників і посібників, з багатьох дисциплін, переважно українською мовою».

Прочитавши цю статистику, подану товаришем заступником міністра, аж серце зрадіє, бо дійсно в Україні стільки високих шкіл, що кожна українська молода людина може вибрати собі високу школу і студіювати в ній з радістю й задоволенням. Колись українці, головно зі західної України, як хотіли вчитися у високій школі, то мусіли їхати до Відня, Праги, а за панування Польщі — до Ґданська, Праги, Парижу чи якоїсь іншої школи поза межами Польщі. Студії у чужих високих школах не були для наших сміливців легкі, бо треба було оволодіти найскорше чужу мову, а лише потім — відповідний предмет.

Непоінформовані читачі, прочитавши статтю В. Маланчука, подумають, як воно тепер добре тим українським студентам. Можуть вчитися у своїх високих школах, не мусять виїздити на чужину, не мусять мордуватися з чужими мовами. Тепер українські студенти можуть поступити у котрийнебудь вуз удома, на рідній землі. А високих шкіл в Україні багато.

ЯКА Ж ПРАКТИКА?

Та це так тільки здається, бо практика інакша.

Товариш заступник міністра забув нам сказати, що до високих шкіл України може поступити не лише українець чи українка. Туди може йти росіянин, татарин, казах чи котрийнебудь випускник середньої школи з усього СССР.

Шкода, що заступник міністра не сказав нам про умови прийому у високі школи. Якби він про це написав, то ми були б довідалися, що одним із прийомних предметів всього Союзу, а також України є мова не українська, а російська. І хто з цієї мови краще зробить прийомний іспит: випускник російської чи української школи? Розуміється, що російську мову краще знає росіянин, тому й не дивниця, що у всіх високих школах України так багато росіян не тільки в Києві, Харкові чи Полтаві, а теж у Львові й Ужгороді. Коли ж багато студентів-росіян, то в усіх високих школах України, крім української мови, української літератури, а в деяких — історії, інші предмети, викладаються по-російськи.

Ніде на світі такого нема. У Франції не викладають по-англійськи чи по-німецьки. У всіх високих школах, у всіх культурних державах цілого світу, крім Індії та молодих держав новітньої Африки, викладають мовою даної держави. В Індії й Африці цього ще робити не можна, бо нема ні своїх професорів, ні мова ще настільки не вироблена, щоб нею можна було все викладати. Україна належить до старої европейської культури. Має вироблену мову, має своїх високошкільних професорів, але вони змушені викладати по-російськи, бо багато студентів високих шкіл України — це росіяни, а також студенти з інших республік Союзу, які української мови не знають. Вони домагаються, щоб викладачі викладали їм мовою російською.

Не забув нам товариш Маланчук згадати і про число виданих високими школами України підручників і посібників. Шкода лише, що не сказав, скільки з цих підручників написаних українською мовою. Якби про це був згадав, то ми були б довідалися, що з числа 265 підручників, виданих за останні три роки, українською мовою написано менше як 10%. А як немає українських підручників, то не дивниця, що й студенти-українці, не можуть домагатися, щоб у наших високих школах викладали по-українськи, бо вчитися треба з підручників російських. Через брак українських високошкільних підручників наші студенти не знають української наукової термінології і мусять послуговуватися термінологією російською.

В Україні не лише академічні підручники, а й наукові книжки й наукові журнали друкуються російською мовою. Навіть такий славний зварювальний інститут, яким є Інститут імени Патона в Києві, видає свій фаховий журнал російською мовою. На цей час у нашій Україні нема українських наукових журналів, крім літературних, мовознавчих, етнографічних. Логіка тут така: нащо нам, мовляв, видавати наукові книжки і журнали неросійською мовою, коли всі громадяни СССР знають російську мову і можуть послуговуватися таким журналом, де б він не друкувався — у Києві, Таллінні, Тбілісі чи де інде.

На перший погляд така логіка може здаватися переконлива. Але коли в неї вглибитися, то прийдемо до переконання, що така практика робить нас народом примітивним, некультурним, неосвіченим. Бо скажіть, будь ласка, чи можна назвати культурним українського лікаря, інженера, правника, який не знає української наукової термінології і в своїй щоденній практиці говорить по-російськи. Щоб не бути смішним, випускник української високої школи говорить радше по-російськи, ніж по-українськи. Це і є головною причиною, що в містах України не чути української мови на вулиці.

Це великий парадокс, якого неінформована людина не розуміє; але це факт, про який кожний, хто побував у котромунебудь місті України, мав можливість переконатися.

Ми не хочемо сказати, що єдиною причиною того явища, що в Україні в містах всі говорять по-російськи, є недостаток наукової термінології, наукових українських книжок і журналів. Причин є більше. Найголовнішою було те, що говорити по-українськи на вулиці в час «культу особи» — означало бути українським націоналістом, а бути націоналістом — означало опинитись на Сибірі; а що на Сибірі бути ніхто не хотів, то всі українці в містах стали говорити російською мовою.

В Україні є близько 10 мільйонів росіян, які живуть головно в містах, де вони працюють всюди на керівних місцях, у фабриках, підприємствах та центральних урядах. Також в армії, на залізниці, міліції служать переважно росіяни. Звідси маємо те, що в Україні в містах на вулиці й установах говорять тільки по-російськи.

Не лише заступник міністра вищої і середньої спеціяльної освіти, а й сам товариш міністер, а також Академії наук та інші установи України повинні подбати, щоб термінологічні комісії випрацювали українську наукову термінологію для всіх галузів теперішньої науки. А далі хай постараються, щоб усі наукові книжки, написані професорами й доцентами вузів України, були друковані українською мовою. Треба їм подбати також і про те, щоб і наукові журнали, що друкуються в Україні, були видавані українською мовою. Як у тих книжках і журналах буде щось цікаве і для російської науки, то знайдуться перекладачі, які такі книжки і статті перекладуть російською мовою.

А ЯК В ІНШИХ?

Прикладом для українських культурних і політичних діячів може бути Югославія і Чехо-Словаччина, де наукові книжки й журнали видаються не лише мовою сербською і чеською, а також хорватською, словінською, словацькою. Коли маленький словацький чи хорватський нарід може друкувати наукові книжки й журнали своєю мовою, то тим більше таке право має 40-мільйоновий нарід український.

Від тих малих народів треба нашим міністрам навчитися також ще одного: в усіх високих школах Чехії викладають по-чеськи, а в усіх високих школах Словаччини викладають по-словацьки.

Можемо заступникові міністра В. Маланчукові порадити, як зробити, щоб у високих школах України навчалися діти українських робітників і колгоспників. Рада наша проста: замість російської мови, на прийомних іспитах вимагайте мови української.

Маємо для наших міністрів ще одну раду, а саме постаратися, щоб для українців, що живуть поза Україною були організовані українські школи. Адже росіяни мають свої школи в Україні, і то навіть там, де їх небагато.

В західній Україні росіян колись не було. Наїхали сюди тільки по другій світовій війні, тобто після прилучення Галичини, Буковини й Закарпаття до УРСР. Невідомо, чому їх сюди стільки наїхало. Росіяни у Львові вже становлять велику кількість. Таким способом не лише міста східних областей України, але й в Галичині, Закарпатті та Буковині русифікуються.

Запобігти русифікації можна так, що всі типи шкіл України будуть тільки українські, подібно як у РРСФР всі школи тільки російські. Урядовою мовою в Україні нехай буде мова українська, подібно як у РРСФР є мова російська. А як до цього прийде, то тоді прийомні іспити до високих шкіл треба буде робити не з мови російської, а української.

Російської мови навчають у всіх українських школах. Це вповні вистачить, щоб студент високої української школи міг, як йому буде треба, договоритися чи написати російською мовою. Випускники українських високих шкіл хай працюють в Україні. Тоді в усіх міністерствах, банках, установах, школах будуть говорити й урядувати мовою українською.

Заступник міністра не забув нам сказати, що студенти вузів одержують пересічно по 450 карбованців стипендії. Це дуже добре, що студенти одержують стипендії, але товариш заступник міністра забув сказати, що стипендії виплачуються всім студентам, отже, і неукраїнцям. Також не сказав, що стипендії виплачують з бюджету УРСР, отже із грошей українських мозолистих рук. Стипендії дістають не діти українських робітників і колгоспників, а діти російської новітньої бюрократії, яка володіє і панує над нашим трудовим народом. І як ця бюрократія з українським трудовим народом поводиться, кожен бачить. Дивляться вони на нашого колгоспника чи робітника дуже звисока, ба, просто з презирством.

Діти тих бюрократів по закінченні високих шкіл будуть жити і працювати в Україні; вони будуть з нашими людьми говорити по-російськи; як їх батьки, будуть казати нашим людям, які з ними говорять по-українськи: — «я вас не панімаю, гаваріте по-русскі». А наш брат по-російськи говорити не вміє. Говорить кожний наш брат у Галичині і Закарпатті ще по-своєму, але діти їх уже починають цвірінькати по-російськи, бо цієї мови вчать їх в українських школах, вчать їх в армії, гудуть їм з ранку до вечора по-російськи в радіо. І так до цієї мови помалу привикнуть і в західних областях, що й там почнуть нею говорити. **В. Ц.**

ЛИСТИ ЧИТАЧІВ

Чи є в Україні золото?

Під таким заголовком в київському журналі „Україна" ч. 24 появилася стаття геолога Івана Падалки. Геолог, очевидно, має на думці золотоносні поклади в земних надрах України.

З названої статті виходить, що не зважаючи на легенди про те, що старовинні греки перед двома тисячами років виплавляли золото на річці Росі та що турки видобували золото та Закарпатті поблизу Берегова, де ще й досі показують штольні, зарослі бур'янами, геологам не вдалося прийти до якихнебудь, хоч би приблизних здогадів про наявність золотих руд у тих місцях.

Підтверджено тільки сліди розсипного зоолта в річкових пісках. Сліди розсипного золота помічено теж у річкових пісках середньої частини України, на Побужжі, в притоках Дністра та в Криму на річці Салгир.

Іншими признаками наявности золота в земних надрах України привернув до себе увагу, яких сто років тому, Нагольний кряж у Донбасі, де вже тоді видобували оливо і цинк. Там, у метаморфозованих осадах, пронизаних жилами кварцу та карбонатних порід, трапллося золото. Спроби промислового використання цих знахідок провалилися. Після того справа золотих покладів у Нагольному кряжі залишилася нерозгаданою проблемою.

Щойно в двадцяті роки нашого сторіччя ця справа знову привернула увагу. Геолог (з 1930 ркоу академік АН УРСР) Микола Світальський висунув здогад, що золотоносні жили, що їх знайдено в Нагольному кряжі, це лише хвости основного родовища, якого треба шукати глибше. За цим принципом донецькі геологи працюють над розв'язанням проблеми золотих покладів у Нагольному кряжі.

Поступово геологи погодилися з думкою, що золота в Україні треба шукати не в осадових геологічних породах, а в кристалічних, магматичного походження. На території України кристалічні породи виступають під назвою українського кристалічного масиву, що тягнеться від р. Прип'яті до Озівського моря довжиною бл. 1000 км., з того 800 км на правому боці Дніпра і 200 км на лівому та шириною 180 км на правому боці Дніпра і 100 км на лівому. Це — витвір докембрійської геологічної епохи. Тому що кристалічний масив покритий потужними осадовими породами пізніших геологічних епох, його тектонічна структура недосліджена.

Тільки останнім часом геологічно-розвідкова експедиція Новомосковського тресту «Дніпрогеологія» відкрила магнетну аномалію в Придніпров'ю, поблизу річки Сури, яку названо Сурсько-Михайлівською. Зона цієї магнетної аномалії характерна тектонічними дислокаціями з тріщинами великої метаморфозації. І саме тут 10 свердловин врізалися на глибині 300 м. в золотоносну руду, що дає великі надії на золотоносні поклади промислового значення. Друга знахідка золотих руд у корінних породах українського кристалічного масиву трапилась на лівому боці Дніпра недалеко Запоріжжя.

Висновок такий. Золотоносних покладів в Україні треба в першу чергу шукати не в осадових геологічних породах, а в магматичних — в українськім кристалічнім масиві; такі поклади можливі тільки там, де в свою давнину український кристалічний масив зазнав великих тектонічних дислокацій; ці дислокації не легко знайти тому, що кристалічний масив покритий потужніми осадовими геологічними породами; однак в новіших часах, завдяки поступові науки й техніки, що дали змогу геологам озброїтися геофізичними приладами з умінням ними користуватися і складати геологічні карти з прогнозами, змаг дослідження кристалічного масиву набирає практичного значення.

А яку відповідь геолог Ів. Падалка дає на питання, чи є в Україні золото? Він кінчає свою статтю так: «Вони, золоторудні поклади, — є у нас під ногами, треба тільки вміти розгадати ті шляхи, що ведуть до цих скарбів».

Ванкувер **Андрій Гайний**

Церква св. Сергія і Вакха в Римі

Вийшла з друку книжка о. д-ра Ю. Федорова «Обряди Української Церкви». На рецензію книжки ждемо, бо «УВісті» обіцяли дати її.

Книжка ця призначена для широкого вжитку, також для навчання в школах. Я маю завваження до нотки-пояснення автора на 47 сторінці. Там написане таке: «Церква св. Сергія і Вакха враз з будинком при вулиці Піяцца деї Монті 3 належала до Київської, а потім Галицької митрополії. Потім була віддана до вжитку українським василіянам, які по ув'язненні українського єпископату перепродали будинок жидам на готель, а церкву на забавовий сальон».

Тільки два речення, а скільки в них нелогічности і неправди!

Якщо б ця посілість була віддана василіянам до вжитку, то як вони могли чужу річ продати і зробити державний контракт купна-продажу?

Далі, «перепродати» в нашій мові — означає купити щось, якийсь час бути власником і продати куплену річ. Чому автор тут ужив його, я не знаю.

Неправда, що продано жидам; неправда, що будинок продано на готель; неправда, що церкву продано на забавовий сальон!

Згадка про ув'язнення українського єпископату, після якого сталася «перепродаж», підсуває нам думку, мовляв, василіяни використали неприсутність правного власника (Галицької митрополії) і продали жидам не сво-

(закінчення на 5 стор.)

Нові книжки:

Довгоочікувані праці **о. д-ра Ю. Федорова:**

Обряди Української Церкви: брошура — $7.50
оправлена — $9.00
Історія Церкви в Україні: оправлена — $7.50
На святих місцях (враження з подорожі до Святої Землі): брошура — $2.50
оправлена — $3.50

І. В. Коляска — Освіта в Радянській Україні:
брошура — $5.00
оправлена — $6.50

До ЗДА висилаємо лише за передплатою. В Канаді теж за післяплатою. При більшому замовленні (більше, як 10 прим.) опуст.

ЗАМОВЛЯТИ:

"PLY" CO-OP., LTD.
768 Queen Street W.
TORONTO 140, Ont., Canada

ПІДВИЩУЙМО РІВЕНЬ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Іван ТЕСЛЯ

З нагоди близького початку шкільного року Осередок праці Наукового товариства ім. Шевченка в Оттаві бажає звернути увагу українського громадянства, зокрема молоді і їхніх батьків, на завжди актуальну в нас проблему *підвищення* рівня шкільної освіти. Саме під цим оглядом українці відстали від *пересічного* рівня населення Канади. Відсталість у науці нічим не дається виправдати.

Ліквідація неписьменности і підвищення числа осіб з повною університетською освітою — це одна з найпекучіших проблем усієї нашої спільноти, якщо бажаємо справді зрівнятися з іншими національними групами Канади і зайняти в державі належне місце.

Статистичні дані перепису населення Канади 1961 року кидають на українську громаду не надто корисне світло.

Для пригадки залучуємо табелю рівня шкільної освіти українців на тлі інших національних груп (див. І. Тесля, «Українське населення Канади», стор. 48-49):

РІВЕНЬ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ВІДСОТКАХ ДЕЯКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ГРУП В КАНАДІ В 1961 Р. В ВІЦІ 25 ЛІТ І ВИЩЕ

Національна група		без школи	почат. школа	середня школа	дещо універ.	унів. диплом
всі групи	100.0	1.7	54.7	44.5	3.3	3.4
українці	100.0	6.6	55.2	33.7	2.5	2.0
жиди	100.0	4.0	32.3	48.3	6.4	8.9
британці	100.0	0.7	36.5	54.3	4.1	4.3
поляки	100.0	4.8	55.1	34.1	2.9	3.1
скандинавці	100.0	0.5	43.0	50.0	3.7	2.8
голляндці	100.0	0.7	49.1	44.0	3.4	2.8
німці	100.0	1.3	49.8	43.4	3.0	2.6
французи	100.0	1.3	60.5	33.7	2.1	2.4
італійці	100.0	4.0	72.6	21.2	1.1	1.1
індіяни й ескімо	100.0	31.5	59.9	8.2	0.3	0.1

РІВЕНЬ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ КАНАДСЬКИХ УКРАЇНЦІВ У ВІЦІ 25 ЛІТ І ВИЩЕ В 1961 Р.

	всі	без школи	почат. школа	середня школа	дещо універ.	унів. диплом
всі	260.130	17.101	143.719	87.646	6.479	5.185
25 — 44	141.591	280	61.610	70.760	4.920	3.721
45 — 64	89.303	6.831	64.511	15.307	1.381	1.273
понад 64	29.236	9.690	17.598	1.579	178	191

В порівнянні з іншими національними групами Канади українці мали дуже високий відсоток осіб, які взагалі не ходили до школи. Це переважно старші річники з піонерської доби. Число осіб з університетськими дипломами належить до найнижчих, ледве 2%, що некорисно порівнюється з жидами, 8.9%.

Минуло дев'ять літ від останнього перепису населення. Віримо, що наступний перепис населення змінить картину на трохи кращу, як це можна припускати на підставі звишкової тенденції відвідування школи, що порівнюється корисно з іншими національними групами.

Відвідування шкіл дітьми й молоддю (5-19 років) окремих національних груп Канади в 1961 році було у відсотках таке:

всі групи	81.3
українці	84.4
жиди	96.3
поляки	86.5
британці	85.3
скандинавці	83.5
німці	81.5
голляндці	80.6
італійці	77.7
французи	75.8
індіяни й ескімо	65.3

В загальному стверджується, що українці не використовують як треба свого духового потенціялу, ані вроджених спосібностей молоді, ані винятково сприятливих можливостей шкільного виховання. Зависокий відсоток української молоді не виходить поза середню освіту. 56% тих, що починають університетські студії, ніколи їх не кінчають. Більшість абсольвентів університету кінчають свої студії по осягненні найнижчого ступеня, бакаляррату, який не дає повної професійної освіти. А вже просто катастрофально низька кількість українців із високим науковим стажем, які могли б зайняти пости в наукових установах і корисно зрівнятися з науковцями.

Зайво говорити, що рівень шкільної освіти й науки є мірилом рівня національної культури і тим самим справою престижу всієї національної спільноти. Крім даних перепису населення, не маємо інформацій про чисельний і якісний стан українського студенства та його осягів. Безперечно, вони значні, але, мабуть, ще дуже недостатні. А саме в освітній ділянці українці мають просто необмежене поле для розвитку.

Умер о. В́. Тремба

У Карбондейлі, Па., 18 серпня вмер о. Василь Тремба, 70 років.

До ЗДА приїхав семирічним хлопцем. Священиком став 1932 року.

ТУРИСТ РОЗКАЗУЄ ПРО ПІДКАРПАТТЯ

„Щоб якось жити..."

Уроженець Підкарпаття, який живе в сателітній державі, їздив цього літа в Івано-Франківську і Львівську область і вернувся звідти з гнітючим враженням. Життєвий рівень де в чому вищий, але в загальному народ живе, «щоб якось жити».

«Мабуть, більше вже не поїду», каже турист, який уже декілька разів їздив у рідні сторони.

Ось деякі його помічення.

Львів. Населення Львова раз-у-раз зростає. «Його европейський характер притягає людей зі Сходу. Приїде один, тягне другого, а той брата, сестра, братанича і т.д.»

«Більшість у Львові становлять не наші люди».

«Поляки, в основному, відійшли до своєї Польщі. А ті, що залишилися, пристособилися до нових умов. Говорять по-нашому. У Болехові поляк є головою міської ради. У деяких школах польки навчають наших дітей українською мовою».

«На селі я був на гостині. Біля мене сиділа молода гарна жінка, що з нами всіх українських пісень співала. Пізніше мені сказали, що вона полька».

Гошів. «Гошів став тепер приміщенням для немічних і невилікувальних дітей. Хреста на бані не видно з дороги. Мабуть, зняли. Баню видно, як їхати до Болехова. Як нема церкви, то й нема тут відпусту».

Калуш і Долина. «Калуш став жвавішим містом. Є фабрика штучного добрива, ще якісь заводи. Більше людей; більше товарів сюди привозять».

«Люди їдуть до Калуша або до Станіслава (Івано-Франківського), який також розрісся і став значним центром».

«У Долині, хоч має Виготу з ропою і ґазом, менше робітників, ніж у Калуші».

«На Закарпатті від вибуху ґазу згинуло 23 робітники, між ними один інженер. Казали мені, що спільний великий похорон був у Долині».

«Електрику проведено теж у села Долинщини».

«Верховина». У селах і малих містечках нема каналізації. Примітивні виходки вражають прикро. «В Долині я був на обіді в ресторані «Верховина». Гарне враження. Досить чисто. Гості поводяться пристойно. Обслуговували дві офіціянтки. На столах білі обруси. Я гадав, що в будинку є десь туалета. Ходив, шукав, — нема. Нарешті звернувся до гардеробщиці. Каже: йдіть на город. За домом, десь зо 100 метрів, стоїть виходок, такий, як на селі».

«Ні в Долині, ні в Стрию, ні в Болехові нема водопроводів».

На селі. «Порівнювати теперішню молодь з колишньою не можна. Це зовсім інші люди... Йшов я (у селі) зі сестрою. Нас дігнав і перегнав якийсь парубок з папіроскою в устах. Минув і не поздоровив. Я спитав, чий він. Мені сказали. Недавно вернувся він з війська, але поздоровити не знає. Така вся наша молодь».

«Вся родина Н. не ходить до церкви. Я їх про це не питав. Мабуть, через дітей. Син — лікар. Дочка за москалем».

«Учитель, у час різдвяних свят, відганяв дітей, щоб попід вікнами не колядували. Робив це не з переконання. Я з ним говорив».

«Люблять люди їздити, люблять гостини».

«Цікаво, що наші люди навчилися від східняків їсти огірки й помідори у великій кількості. Колись тільки квашені огірки їли. Тепер сирих наріжуть, посолять, поперчать, дають сметани і їдять. Як є помідори, то їдять їх з помідорами».

«На базар привозять і купують огірки й помідори».

Церква св. Сергія і Вакха в Римі

(закінчення з 4 стор.)

ю, тільки до вжитку віддану, річ!

Яку ціль мав автор поміщувати це в своїй книжці, на це відповісти може хіба він сам.

Для інформації читачів подам декілька даних про даний дім і церкву. 1640 року кардинал Он. Барберіні подарував цей осідок Василіянському чинові. Цю даровизну свого брата окремим «бреве» потвердив 8 лютого 1641 р. папа Урбан VIII. Призначення дому було на перебування в ньому римських абсольвентів колегій: грецької і «Пропаганди» та на осідок головного василіянського прокуратора Литовської провінції Василіянського чину. Папа Венедикт XIV поширив право до цього дому й церкви на другу провінцію Чину, т. зв. «Руську» провінцію.

В окремій конституції «Інтер плюрес» 11 травня 1744 р. згаданий папа вияснив початкове призначення як осідок прокуратора Василіянського чину. Крім абсольвентів колегій та прокуратора Чину тут часто перебували гості з українських земель, так що дім цей мав назву «Руська гостинниця».

Після смерти останнього василіянського прокуратора о. Анатолія Вільчинського, російський цар Микола І зголосив претенсії до цього дому, мовляв, велика більшість територій, де проживав і діяв Василіянський чин, опинилися під російською владою. Дім цей врятувала конґреґація поширення віри, взявши його під свою управу і власність.

У 1880-тих роках, коли тут помер протоігумен «руської провінції» василіян, не було ким обсадити дому. Від 1897 року приміщено тут «Руську колегію». Тут вона була аж до 1932 року, коли то її перенесено на Джаніколо під назвою «Папська колегія ім. св. Иосафата». Від 1904 року ті колегії (давня і нова) є під проводом оо. василіян. Почавши від 1932 р. в домі перебувала головна управа відновленого Василіянського чину. У 1956-7 роках конгреґація поширення віри, упорядковуючи свої посілості, переписала цей осідок на власність і управління Василіянського чину.

Після другої світової війни в тому домі приміщено також василіянських студентів із заокеанських провінцій. Дім виявився замалий. У 1960 роках вдалося піднайти і купити теперішній дім, де помістилася і управа Чину, і студенти. Держати порожній дім на Піяцца Мадонна було неможливим. Тоді запропоновано Українській єпископській конференції, щоб вона купила дім і церкву на осідок якоїсь української установи чи представництва українських єпархій у Римі. Конференція подала на письмі, що купівлею дому не зацікавлена.

Тепер про справу продажу. Не маючи надії, щоб посілість осталася в українських руках, продано її Папській південно-американській колегії. Отже, не жидам, як написав о. д-р Ю. Федорів.

У контракті зроблено ще й такі застереження: (1) В порозумінні з ректором нових власників дому василіяни можуть у деяких празничних днях протягом року служити Літургію в церкві св. Сергія і Вакха. (2) Василіяни можуть, як буде це можливе, перенести фреск Богородиці, який є за престолом. Це чудотворна ікона Жировицької Богородиці. Упорядкувавши свій новий осідок, василіяни хотіли це зробити, але місцеві люди-сусіди цьому спротивилися. До того, уряд не так легко дозволяє старовинні речі переносити. (3) Василіяни мають право перенести дві плити нагробні своїх єпископів. (4) Якщо б нові власники хотіли усувати іконостас у церкві, мають повідомити василіян і вони можуть собі його забрати. Поза тими умовами Папська колегія латинської Америки може користуватися церквою.

Чин василіян не може без дозволу вищої влади позбуватися своїх посілостей. І на це він одержав дозвіл.

Продали василіяни свою власність, продали її не жидам, але християнам. Продали не на готель, а на приміщення богословів. А в церкві мали бути богослуження, хоч і латинського обряду, а не забавова заля, як твердить автор згаданої книжки.

Звичайно, все це не всі мусять знати, але знати і джерельно прослідити має обов'язок той, хто береться писати книжку. Це треба зробити тим більше тоді, коли своїм писанням можемо зробити кривду невинним одиницям чи спільнотам, а своїх таки читачів увести в заблуд.

о. М. Ничка ЧСВВ

Едмонтон

► За вістками з Риму, офіційно ще не подзними, Блаженніший Иосиф купив церкву св. Сергія і Вакха. — «УВ».

ТРИНАДЦЯТА НЕДІЛЯ

13 вересня

ПЕРШИЙ ЛИСТ ДО КОРИНТЯН: зач. 166

Брати, сторожіть, стійте у вірі, бодріться й утверджуйтеся! Все у вас нехай діється в любові.

І прошу вас, брати: ви знаєте родину Стефани, що вона є первісток Ахаї, та що вони посвятилися на служіння святим, щоб і ви корилися таким і кожному, хто помагає і трудиться.

Тішуся присутністю Стефани й Фортуна й Ахаїка, бо вашу недостачу вони доповнили. Бо успокоїли і мого духа і вашого. Цініть, отже, таких.

Поздоровляють вас церкви Азії. Поздоровляють вас сердечно в Господі Акила і Пріскила з їх домашньою церквою. Поздоровляють вас усі брати. Поздоровте одні одних святим цілуванням.

Поздоровлення моєю рукою, Павловою.

Коли хто не любить Господа, нехай буде виклятий. Маран ата. Ласка Господа нашого Ісуса Христа з вами.

Любов моя з усіма вами у Христі Ісусі. Амінь.

СВЯТА ЄВАНГЕЛІЯ ВІД МАТЕЯ: зач. 87

Сказав Господь цю притчу:

Був один чоловік, що насадив виноградник, огородив його тином і викопав у нім винотоку, збудував башту і віддав його виноградарям та й від'їхав.

Коли ж наблизилась пора плодів, він післав слуг своїх до виноградарів забрати свої плоди. А виноградарі спіймали його слуг, одного побили, одного вбили, а одного укаменували. Знову післав інших слуг, більше як перше; вони й з ними те ж зробили. Наостанку післав до них сина свого, кажучи: посоромляться, сина мого.

А виноградарі, узрівши сина, мовили між собою: це наслідник, ходім уб'ємо його і заберемо його спадщину. І схопивши його, вивели геть із виноградника і вбили. А коли прийде пан виноградника, то що зробить виноградарям?

Кажуть йому: лихих люто погубить, а виноградник віддасть іншим виноградарям, що віддаватимуть йому плоди в свою пору.

Ісус їм каже: Чи ж ніколи не читали ви в Писанні: камінь, що відкинули будівничі, той став каменем наріжним; від Господа це сталось, і дивне воно в очах наших.

«Я Є ДОРОГА, ПРАВДА І ЖИТТЯ» (Ів 14, 6)

ПРАВДИВОЮ ДОРОГОЮ

Ісус Христос любив говорити картинами, прикладами і порівняннями, коли говорив до слухачів з простолюддя, якими були теж його учні. Вони Його і радо слухали, і легко розуміли. Так Він говорив до них часто і про себе самого.

Називав себе світлом: «Я є світло світу; хто йде за Мною, не ходить у тьмі, але буде мати світло життя» (Ів. 8, 12; 12, 46). Називав себе виноградною лозою: «Я виноградна лоза, а ви її галуззя; хто перебуває в Мені, а Я в ньому, той приносить багато плоду» (Ів. 15, 5). Називав себе добрим пастирем: «Добрий пастир кладе душу свою за свої вівці (Ів. 10, 11).

Дещо закрито, але не так, щоб не можна було догадуватися, Ісус Христос говорив тим слухачам про себе у своїх притчах. У знаній притчі про сіяча Він мав у першу чергу на думці себе самого, сіяча Божого слова, коли говорив про сівбу на тій невдячній землі, що сіячеві, замість плодів, приносить терня і будяки, а Йому принесла терновий вінок на голову. В іншій відомій притчі про милосердного самарянина Він теж мав себе на думці, коли розказував, як той людяний чужинець змилувався над побитим розбійниками, ограбленим і викиненим у придорожній рів, обв'язав його рани, поливши їх вином і оливою, та дальше ним опікувався.

Ісус Христос учинив те саме побитому наслідками первородного гріха людському родові, за який Він вилляв кров і воду зі свого копієм проколеного боку.

А один раз Ісус Христос сказав про себе своїм учням: «Я є дорога, правда і життя» (Ів. 14, 6). Оці про себе самого сказані слова Ісуса Христа є девізою нашого християнського життя. Коли свобідно переказати їх, то вони звучать: Я є правдивою дорогою життя.

Християнинові у житті стеляться перед очима дві розбіжні дороги: одна правдива, а друга блудна дорога життя. Перша з них тісна й утяжлива. Мало є таких, що її знаходять і крізь вузькі ворота входять у місце, призначене і приготоване їм Господом Богом. А друга широка і вигідна. Багато є таких, що ходять тою дорогою, яка веде їх у порожнечу і на погибель (Мт. 7, 13-14).

Перед тою приманливою, але обманливою, дорогою Ісус Христос остерігає і показує цю другу дорогу, правдиву дорогу життя, що тісна й утяжлива, але оплачує труд і тягар великою нагородою за них.

Ту правдиву дорогу життя Ісус Христос не тільки показує, а й веде нею християнина до його мети. Християнин має до неї зміряти слідом за Ісусом Христом і колись бути там, де Ісус Христос: в небесному царстві Бога Отця.

о. В. Л.

Богослуження: вересень

Гр.	Юл.	Дні	Юліянський календар	Григоріянський календар
6	24	Н	**12 по Сош. Євтиха**	**16 по Сош.** Архипа
7	25	П	Возвр. м. Вартол. ап.	Созонта мч.
8	26	В	Адріяна мч.	**Різдво Пресв. Богородиці**
9	27	С	Пімена преп.	Иоакима і Анни
10	28	Ч	Августина св.	Минодори мч.
11	29	П	**Усікн. гол. Ів. Хр.**	Теодори преп.
12	30	С	Александра св.	Автонома сщмч.

АЛБЕРТА

о. Д. Гнат
P.O. Box 68, Glendon
Ph. 635-3741
20. — Ст. Павль год. 10 р.
21. — Ґлендон год. 10 р.
27. — Бонивил год. 10 р.

о. Г. Гурко
P.O. Box 8, Radway
Ph. 736-3501
6. вересня — Радвей
13. — Восетна
20. — Смокі Лейк
21. Різдво Богородиці — Радвей
27. — Смокі Лейк

о. М. Гураль
11535 - 78 Ave., Edmonton
Ph.: 433-6572
6. вересня — Карвел год. 10
13. — Едсон год. 9.30; Вайлдвуд год. 12.00
20. — Черґилл год. 10.00; Рочфорт Бридж год. 12.00
27. — Менлі год. 10.00

о. Є. Дмитрук
Ph. 424-1472
11139 - 110 A Ave., Edmonton
6. вересня — Делф год. 10 р.
13. — Ст. Майкел год. 10 р.
20. — Лемонт
21. — Делф — Різдво Пресв. Богородиці
27. — Восток св. Мих. — Воздв. Чесн. Хр. — неділя год. 9 р. Всен. год. 10 Сл. Божа

о. Ол. Захарієсевич
P.O.B. 215, Holden
Ph. 688-3835
6. вересня — Голден год. 8.30; Дейэленд год. 10.30
13. — Голден год. 8.30; Коперник год. 10.30
20. — Голден год. 8.30; Голден-фарми год. 10.30
27. — Голден год. 10.30

о. П. Іванець
6036 - 105 B. St., Edmonton
Ph. 434-8279
6. вересня — Лішор

о. Б. Каричек
P.O. Box 391, Athabasca
Phone: 675-2593
6. вересня — Россінгтон 10; Галич 1 попол.
13. — Атабаска 10; Бойл 12.30
6. вересня — Карвел 10 год.
20. — Річмонд Парк 10; Проспериті 12.30; Фрейнс 2 попол.
21. Різдво ПДМ — Атабаска 10
27. — Атабаска 9; Бойл 11.30; Ню Пайн Крік 1 попол.

о. Б. Лисак ЧСВВ
P.O.B. 58, Myrnam, Ph. 366-3890
6. вересня — Мирнам 10
13. — Файделіті 11.45
20. — Мирнам 10; Моркемб 11.30
27. — Ллойдмінстер 10.30

о. П. Литвин
Two Hills, Alta
Ph. 657-2345
6. вересня — Ту Гилс год. 10
8. — Ту Гилс год. 9; Новий Київ год. 10
13. — Ту Гилс год. 9; Новий Київ год. 10
14. — Ту Гилс год. 9; Новий Київ год. 10
20. — Ту Гилс год. 9; Плейн Лейк год. 10
21. — Плейн Лейк год. 10
27. — Ту Гилс год. 9; Новий Київ год. 10

о. М. Мартинюк
12204 - 113 Ave., Edmonton
6. вересня — Кемровз 9; Равнд Гіл 11
13. — Гей Лейкс 9; Равнд Гіл 11
20. — Равнд Гіл 9; Кемровз 11
27. — Гей Лейкс 10 (празник)

о. П. Петришин
Box 83, Redwater, Alta
Phone: 735-3952
6. вересня — Редвотер год. 10
8. Різд. М. Б. — Редвотер год. 9
13. — Редвотер год. 9; Федора 10.30
14. Воздв. Чесн. Хр. — Редвотер год. 9.00
20. — Редвотер год. 9; Вог 10.30
27. — Редвотер год. 10

о. К. Стангрет
P.O. Box 322, Vilna
Ph. 636-3543
6. вересня — Вильна
13. — Стрий
20. — Спедден

о. Р. Стародуб
P.O. Box 227, Innisfree
Ph. 592-3804
6. вересня — Левой
13. — Інісфрі-місто 10.30; Ренфурлі 9 рано
20. — Менвіл
21. — Інісфрі XI ренч
27. — Інісфрі X ренч (празник)

о. І. Черкавський
Ph. 948-3730
P.O. Box 141, Derwent
6. вересня — Дервент 8.30; Нортерн Велі 10.30
13. — Дервент 10.00
20. — Дервент 8.30; Верміліон 7.30 вечером
21. — Енгел Лейк 10.00 — Різдво М.Б.

САСКАЧЕВАН

о. Б. Бачинський
922 - 108 St., North Battleford
Ph. 445-2731
6. вересня — Редісон
13. — Норт Батлфорд
20. — Медовлейк
21. Різдво Пр. Діви — Витків
27. — Норт Батлфорд

о. М. Будз
P.O. Box 208, Vonda
Phone 47
6. вересня — Вонда 10 год.
13. — Сматс 10 год.
20. — Пірсон 10 год.
21. Різдво Пр. Богор. — Вонда 9-10 год.
27. — Гаврилюки 10 год.

о. В. Фляк
Box 161, Cudworth, Sask.
Phone: 256-3306
6. вересня — Кадворт 8; Бруно 10 архиерейська Сл. Божа
13. — Кадворт 9; Твей 11; Гамболдт 4.00 попол.
20. — Дана 9; Гамболдт 11; Кадворт 4.00 попол.
21. Різдво Пресв. Богородиці — Кадворт 9; Бруно 11
27. Воздвиження Чесного Хреста (піст) — Гамболдт 9; Кадворт 11

о. А. Хоружий
P.O. Box 111, Alvena, Ph. 10
6. вересня — Ланівці; Алвена-фарми: архиерейська візитація 5 год. попол.
13. — Алвена-місто 9 рано
13. — Боднарі 11 рано
20. — Ланівці 10 рано
21. — Алвена-фарми
27. — Алвена-місто

о. М. Шевчук
P.O.B. 36, Wakaw, Sask.
6. вересня — Вакав 9; Прудгом 11
13. — Вакав 10; Ст. Джон 11.30
20. — Вакав 9; Борщів 11
27. — Вакав 10; Сокаль 11.30

IMPERIAL MEMORIAL & STONE Company
10702 - 101 St., Edmonton
Найбільша в Едмонтоні й одинока робітня пам'ятників, від 1903 р. Великий вибір пам'ятників з ґраніту й мармуру до оглядання в нашій виставовій залі. Хрести всяких розмірів, покриття на гроби, плоскі таблиці на гроби з мармуру, ґраніту й бронзи. Написи на пам'ятниках даром та дарова достава. Пишіть за фолдером "D". Замовляйте прямо в нас й дістанете 35% опусту від нормальної ціни.

УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОННИЙ ЗАКЛАД

★
найнижча ціна
найкраща
обслуга
ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО НАС З ДОВІР'ЯМ
★
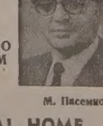
М. Панилик — управителі — М. Пасемко
PARK DALE FUNERAL HOME
ST. PAUL — PHONE 645-3902 — ELK POINT — RADWAY

Вісті з Саскатуну

Повідомлення з єпископської канцелярії:

6 вересня — година 10:00 ранку — Архиєрейська св. Літургія та візитація в церкві Пресв. Тройці в Бруно, Саск.
година 5:00 попол. — Архиєрейський Молебень в церкві в Альвені (фарми).

13 вересня — година 10:00 ранку — Архиєрейська св. Літургія і візитація в Естеван, Саск.
година 5:00 попол. — Архиєрейський Молебень в Бродв'ю, Саск.

19 і 20 вересня — година 10:00 ранку — Архиєрейська св. Літургія в церкві св. Василія в Реджайні з нагоди окружного з'їзду Централі Українців Католиків Саскачевану, що відбудеться в Реджайні 19 і 20 вересня.

В програмі нарад з'їзду доповіді:

1.: Зв'язок з молоддю через Церкву, родину й суспільство — доповідь виголосить Сестра Касіяна ПНДМ

2.: Про зберігання й проектування традицій нашої Церкви й народу - св. Літургія і спів — доповідь виголосить учителька п-а Анастазія Жук.

3.: Покликання до кращого християнського життя в родині, громаді й манастирі — доповідь виголосить п-і д-р С. Потоцька. Гість п-а І. Малицька, голова Крайової управи ЛУКЖ Канади.

26 і 27 вересня — година 10:00 ранку — Архиєрейська св. Літургія в Йорктон, Саск., з нагоди окружного з'їзду Централі Українців Католиків Саскачевану. Доповідь на повищі теми виголосять:

1.: Керівник Саскачеванських шкіл п. П. Воробець
2.: Проф. Юрій Лазурко
3.: Проф. Стефан Корбинський

3 і 4 жовтня — година 10:00 ранку — Архиєрейська св. Літургія в Принс Алберт з нагоди окружного з'їзду Централі Українців Католиків Саскачевану. Доповіді на повищі теми виголосять:

1.: Керівник Католицьких шкіл Саск. п. В. Подолюк
2.: П-і Марія А. Баран
3.: П-і А. Дудар

5 жовтня — Преосвящ. Кир Андрей візьме участь в конференції Канадського епископату в Оттаві.

МОЇ КАНАДСЬКІ ШЛЯХИ

КЛОПІТ З ВОВКАМИ

Василь ГАВРИШ

У Вінніпеґу я не мав чого сидіти, бо грошей були не багато, а гроші округлі, тай котяться. Тому я почав розглядатися за якоюсь працею. Одного дня я переходив попри бюро, де набирали людей до праці, й побачив оголошення, що потрібно сторожа на залізницю. Я негайно пішов туди й мене там прийняли, з чого я був дуже вдоволений, бо не треба було пускати тяжко зароблені доляри. В бюрі мені дали відразу квиток на залізницю й казали їхати прибл. 220 миль на схід від Вінніпеґу, де була моя праця. На жаль, я не записав собі назви тої місцевости, а тепер не можу пригадати. Поїзд, яким я їхав, зупинився коло невеликої хатини, де жив форман і три робітники й мені казали там висісти. Я їм росказав, що я приїхав на роботу й маю бути сторожем. Я бачив, що вони чогось підсміхалися, але вони нічого не казали, а я не питався, бо не смів. Форман показав мені ліжко, на якому я мав спати й казав, що запровадить мене на моє місце праці.

Ми пішли залізничим тором десь півтора милі й зупинилися коло досить високої гори. Із гори виплівала вода й плила невеликим рівчаком попри залізничі рейки вдолину. Я мав дбати про те, щоб вода ніколи не замерзала, а плила постійно на діл. Якби вода почала замерзати, то вона могла так намерзнути, що поїзд міг був вилетіти з рейок й полетіти в глибокий яр. Отже моїм завданням було прочищувати рівець час до часу й дбати, щоб рейки були вільні від льоду. Форман сказав, щоб я нарубав собі дров, яких там було подостатком й я міг грітися, щоб не замерзнути. Але на дворі було зимно, а вогонь грів лиш з одного боку. То я звичайно грів при вогні один бік тіла, а як, загрівся, то обертався до вогню другим боком і грів другий бік. Так було цілу ніч.

Моя праця зачиналася в дев'ятій годині вечора й тривала до восьмої години ранку. Як над'їздив поїзд і здалека свистав, я мав дати йому лямпою знак, що дорога в порядку й він з гуком та шумом переїздив попри мене й їхав собі дальше, а я вертався до свойого рівчака й до свойого вогню. То була головна залізнича лінія й щоночі туди переїздили три або чотири поїзди. Спати не було як. Але я собі зробив недалеко вогню леговище з соснових відтинків, й деколи мені навіть було вдалося задрімати.

З роботою багато клопоту не було. Але зате був клопіт із моїм ходженням щовечора півтора милі. Я не журився, що нераз було дуже темно й не видно було більше, як пару кроків наперід. Я мав свою ліхтарню й освічував собі дорогу. Нераз давалася таки добре взнаки сніговія, а деколи таки добре пік тріскучий мороз. Але я боявся ходити. Не людей, бо людей там не було. Але вовків і каютів, які несамовито вили й скавуліли. Як почнуть нераз вовки вити, то мені здається, що вони таки от перед мною. До того ще мої співмешканці-робітники росказували, що вовки люблять нападати на самітних людей, загризають їх на смерть й всьо з'їдають, лишають лише чоботи. Певно що такі оповідання не додавали мені відваги, але ще більше страху.

В грудні і січні було ще ненайгірше, але в лютому вовків і каютів появилося дуже багато, бо вони тоді мабуть паруються, й вони завели такий "вовчий концерт", що я вернувся бігцем з дороги, якої зробив був з милю задиханий, й сказав формановї, що сам не піду, хіба мене хтось попровадить. Форман мені дав одного чоловіка, який мене щовечора водив на моє місце праці й стояв поруч мене доки я не розпалив вогню, а тоді він вертався назад, а я залишався на ніч біля свойого вогню та свойого джерела.

Але по якомусь часі на мене напав таки добрий страх. Я боявся залишатися сам на ніч в сусідстві вовків та каютів. Я зажадав він формана розчислення за мою працю, яке він рад-нерад таки мені дав. Мої співмешканці-робітники й так дивувалися, що я так довго видержав на моїй праці.

Щойно на відхіднім я зрозумів, чого вони посмішкувалися з мене, як я приїхав був на ту працю. 15 лютого 1912 р. я залишив невеликий дімок з трьома робітниками й форманом, і поїхав до Вінніпеґу.

Знову праця в "екстра-ґенку"

Я знову волочився по Вінніпеґу й журився, що буду видавати важко зароблені гроші й не знав, куди притулитися. Я заходив і до Івана Турчина й до братів Винників з нашого села, але вони також не могли нічого мені порадити. За працю було тоді нелегко.

Аж 15 березня я побачив у бюрі праці, оголошення, що набирають робітників на працю при будові залізниці ("екстра-ґенок") в Алберті. Я негайно записався туди і 17 березня нас десь зо 100 робітників виїхали поїздом до Едмонтону.

По кількох днях нас забрали й розділили по залізничих вагонах, в яких ми мали мешкати, й ми зачали працю на будові залізниці з Едмонтону до Атабаски.

Атабаска в тому часі дуже розвивалася й мала бути в Алберті другим містом по Едмонтоні. В тому часі навіть один українець, Роман Крамар, закупив був у Атабасці землю, яку розділив на площі під будову хат ("лоти") й продавав їх, як то кажуть, як гарячі обарінки ("гот кейкс"). Він на тих площах зробив чималі гроші. Я на тім не розумівся, бо був у Канаді ще за коротко й навіть не знав, що значить слово "бум", тобто велике пожвавлення в торгівлі.

На нашому відтинку праці був форманом наш чоловік, Василь Багнюк, вже не дуже молодий. Він ще й досі живе в Едмонтоні.

Я вже навчився був добре орудувати лопатою й вже не надавив собі мозолів на руках, як то було на моїй першій праці. Нас робило на тому відтинку 130 людей й ми закінчили нашу працю 12 жовтня.

Я залишив працю в "екстра-ґенку", а перейшов працювати на секцію до Ентвістл. Там був форманом рівнож наш чоловік, Мельничук, але він змінив був своє ім'я на Міллер. На нашому відтинку працювало нас чотирьох і форман.

Мені тут праця подобалася, бо недалеко від нас на південь жила родина Станішевських, де було три дочки й три сини. Одна з них вийшла заміж за Мартина Паяка, що мав свій гомстед милю від родичів. Тут була дуже гарна дівчина Павліна. Одної неділі ми обоє пішли в ліс на сіножать, де бігали поміж копицями сіна, аж доки не помучилися й не впали на копицю сіна. Я Павліну поцілував, але вона вирвалася від мене й ми вернулися до хати. Я сам собі відтак робив викиди, що я так поступив. Я не мав цента й годі було й думати про якусь женячку. А бути лиш робітником на залізниці й закладати родину, мені також не усміхалося. Тому я Павліну залишив у супокою. Вона видно мене зрозуміла, бо на мене не гнівалася й ми залишилися приятелями й надалі.

Окрім Станішевських у Ентвістл ще була родина Мазепів, яка там рівнож фармувала. Том Мазепа був моїм однолітком. Я з ним заприязнився й пізніше, як я жив у Едмонтоні, він завжди мене відвідував.

Праця на залізниці в Ентвістл мені якось надокучила й я хотів шукати чогось іншого. Але якраз тоді на-

(закінчення на 8 стор.)

Чілівек, Бр. К.: — поминки по бл. п. Василеві Козакові

В неділю, 2 серпня, в домі п-і Павліни Козак, вдові по бл. п. Василеві Козак відбулися поминки. В підвалі дому, де в січні 1963 р. відбулися перші загальні збори відновленої о. Б. Ганушевським парафії, на яких Василя Козака обрано головою, відбувся щедрий обід. Серед приявних був і о. парох Б. Ганушевський, який провів молитву на початку обіду, а при його кінці сказав слово про життя і працю бл. п. В. Козака, що так несподівано для всіх помер 31 липня 1968 р. у садку біля власного дому на очах його доброї дружини Павліни та сина Василя, на 61 році трудолюбивого життя. Його похорон відбувся 3 серпня 1968 р. в місцевій церкві Сшестя Святого Духа. Обід закінчив о. парох молитвою й разом з численно зібраною ріднею покійника та гістьми переїхав на цвинтар, де на гробі бл. п. Василія відправив панахиду.

Зі збірки на поминальному обіді прийшло $7.50, які передано на пресовий фонд „Українських Вістей", якої бл. п. Василь Козак був передплатником.

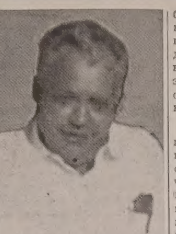

бл. п. Василь Козак

Покійний Василь Козак, син Ілька і Анастазії з роду Пасічний, народився 18 серпня 1907 р. у селі Дзвиняч, пов. Чортків, у Західній Україні. Приїхав до Канади 1925 р. і поселився у Редвотер, Алберта. Потім перенісся до Калґар, де купив дім на 21 році свойого життя та почав бизнес.

В 1930 р. оженився з підприємчивою, працьовитою, ощадною й гарною дівчиною Павліною Чайковською, яка помагала йому в праці протягом 34 літ у різних місцях Алберти, а відтак від 1960 р. у Чілівек, де п-во Козаки мали прегарний дім на кількаакровій площі, сад, огород та курники на кілька тисяч курей кожний.

В Алберті добре знають цю родину в Ст. Майкел, Кемровз, Калґарі і Карбен біля Дромґеллер, де вони вели свій бизнес. В Чілівек включилася ця родина в новоосновану парафію і в 1964-65 рр. Василь і Павліна Козаки були провідниками парафії. Василь як голова комітету, а Павліна як голова відділу ЛУКЖ. В тому часі почалася будова парафіяльної залі, якої Василь був одним з ініціяторів та організаторів будови. Ревність і запопадливість у праці підорвала його здоров'я, зокрема захворіло серце, що й перестало битися назавжди.

Бл. п. Василь Козак залишив у глибокому смутку і горю свою Павліну, що все оплакує свого мужа згадуючи його любов, віддання, батьківську ревність і запопадливість у родині, його мрії, бо хотів, щоб один з його синів став священиком. Він забезпечив свою родину й дітей поважним майном залишаючи якнайкращий спомин по собі. З любов'ю та глибокою пошаною згадують його семеро дітей: дочки Ірена Бенюк, Марія Магур, Евелин Сук, Розалія Геддес та їхні мужі і діти. Сини: Василь і Данило, оба жонаті, та син Іван. Залишив також 19 внуків, що показують малими пальчиками на фотографії бл. п. Василя — це дідусь...

Нехай буде вічная пам'ять покійному Василеві у Бога і в людей!

о. Б. Ганушевський

Едмонтон, Алберта

25-РІЧНИЙ ПОДРУЖИЙ ЮВІЛЕЙ П-ВА ШАЛЕВИХ

В середу, 1 липня ц.р., родина, друзі та знайомі гідно відзначили 25-річний їхнього подружого життя. На Службі Божій всі члени родини та приявні прийняли св. Тайни, щоби в той спосіб скласти Богові подяку за всі добродійства, одержані протягом 25-років та просити Божого благословення на майбутнє.

Після того всі зібралися в домі п-ва Шалева на гостину. Господарем прийняття був Степан Пищ, який привітав ювілятів, їх сина Івася, о. пароха, родину та гостей. Опісля о. радник В. Тарнавський проказав молитву, а господар відчитав привітання, які прислали брат ювілята Іван Шалева з Шікаґо, ЗДА, перший дружба Т. Диґун з Тендер Бей, Онт., і жіночої організації ОЖ ЛВУ та хору „Верховина". Відтак господар переказав коротко життєвий шлях ювілятів та побажав їм многих літ. Всі приявні відспівали грімке многоліттєвіє.

Після обіду промовляв о. радник В. Тарнавський та їх син Івась, а під кінець прийняття обоє ювіляти Василь та Ірина Шавели подякували гостям за численну участь у відзначуванні їхнього ювілею та гарні дарунки.

П. Василь Шалева походить родом з села Пискоровичі, пов. Ярослав, де прийшов на світ в родині Івана та Еви Буньовської. Його дружина Ірина прийшла на світ в селі Нагачів, пов. Яворів в родині Івана Мірка та Анастазії Фулис. Подружилися на скитальщині в Баден, Німеччина, в 1945 р. Вони мають одного сина Івася, що ходить до гайскул.

Василь і Ірина Шалеві

Під кінець прийняття на заклик господаря прийняття переведено збірку на українську пресу, з якої передано 12.00 дол. на „Українські Вісті", за жертву щиро дякуєм, а п-ву Василеві та Ірині Шалевам бажаємо многих літ.

Присутний

Едмонтон, Алта: привітали п-во В. і К. Микитюків у новому домі

В суботу, 27 червня зібралися в новонабутому домі п-ва Володимира та Казимири Микитюків їхні приятелі та знайомі, щоб привітати їх з набуттям власного дому.

Між приявними були батьки обоїх господарів — родичі господаря п-во Котович з Торгилд та родичі його дружини — п-во Станьо.

Господарем того несподіваного прийняття був Зенко Балабан, який в свойому короткому слові привітав господарів із набуттям власного дому та побажав їм усього добра. Він сказав, що власна хата то доказ тяжкої праці та щирого труду, без яких до нічого не можна дійти. Від себе та всіх приявних побажав господарям, щоб дах хати не лише хоронив їх від негоди, але й держав їхню родину разом.

Маленьким дітям господарів Івасеві та Ірці побажав, щоб оцінювали труди, які родичі для них поносять. На кінець, від імені всіх приявних, п. Балабан вручив дарунок — пилосос („вакюмклінер").

Щиро зворушені обоє господарі дякували сердечно за дуже милу несподіванку та гарний дарунок, а Зенкові Балабанові та Іванові Карасеві за їх труд в підготовці вечірки. Зокрема щиро дякували господарі своїм батькам за вшанування вечірки їхньою приявністю.

Дальшу частину вечора провели приявні на забаві з музикою та милій розмові.

З приводу гостини передано на „Українські Вісті" 10.00 дол. За жертву щиро дякуємо, а п-ву Микитюкам бажаємо всього добра в новому домі.

Приявний

СПОМИНИ УЧАСНИКА ПАЛОМНИЦТВА
НА ПОСВЯЧЕННЯ СОБОРУ СВЯТОЇ СОФІЇ В РИМІ.
КНИЖКА БАГАТО ІЛЮСТРОВАНА, НА БЛИСКУЧОМУ ПАПЕРІ,
80 СТОРІН ДРУКУ.
ЦІНА $2.50 З ПЕРЕСИЛКОЮ.
ГРОШІ ТА ЗАМОВЛЕННЯ СЛАТИ НА АДРЕСУ:

Rev. W. Tarnawsky
11301 - 96 Street
Edmonton 18, Alberta
Canada.

ГУРТОВІ ДОСТАВЦІ ДЛЯ

• Шпиталів • Інституцій
• Готелів • Кемп
• Мотелів • Парлорів краси

— ВСЬОГО —
БІЛИЗНИ ◆ БЛЕНКЕТІВ
• Простирал • Бедспредів
і інше.

J. H. HUNTER CO. LTD.
199 Water St. MU 4-5374
Vancouver 3, B.C.

ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА АПТЕКА
MARKET DRUGS LTD.
через дорогу від міського ринку (маркету)
10203 - 97 вул., Едмонтон, Алберта
Борис А. Фербей і п-і Леся Івасюк
Найбільший склад ветеринарних ліків в Едмонтоні
Найбільший склад дріжджів та всіх додатків до виробу домашнього вина.

УКРАЇНСЬКЕ ВИСИЛКОВЕ БЮРО
ВИСИЛАЄ РІЗНОРОДНІ ПОСИЛКИ ДО СССР ВАГОЮ ДО 44 ФУНТІВ,
МАЄМО НА СКЛАДІ:
хустки, светри, матеряли на убрання, суконки, шкіру на чоботи, черевики, подвійну всипу на перини.
ВИСИЛАЄМО ГРОШІ БЕЗ ЖОДНОЇ ОПЛАТИ, ДОЛЯРОВІ СЕРТИФІКАТИ ЗДА
Приймаємо замовлення на мешкання — повна ґарантія.
Про дальші інформації прошу писати до:
KOSMOS EXPORT - IMPORT
П. Остапчук - керівник
332 Fillmore Avenue
Buffalo, N.Y. 14206
Ph.: 856-2674

Літом низькі ціни за переліт з ЕВРОПИ до КАНАДИ

"СІ-ПІ-ЕР" допоможе вам спровадити вашу родину на відвідини

Не відкладайте нагоди, щоб ваша родина та приятелі побачили вашу нову батьківщину і ваш дім. Цього літа — на це пора — з уваги на знижку цін за переліт, а саме за низькі прогулькові переїзди економічною клясою та низькі ціни за поїздку «відкривати Америку», коли можна легко побачити більше у новому світі.

«СІ-ПІ-ЕР» може для вас полагодити висилку гарного дарунку вашим батькам чи рідним у формі заплаченого квитка подорожі. Ці квитки можна сплачувати догідними ратами.

Зверніться до вашого аґента подорожів або найближчого бюра «Сі-Пі-Ер».

Подорож літаками «Сі-Пі-Ер» — то справа на ввесь світ.

CP Air

ПОЛЕВА ЛИСТІВКА — (Спомин)

О. Юркевич

Мої друзі старшини

Між різними паперами, які я вивіз із рідної хати до Канади, збереглаќся ще стара (52-річна) австрійська військова листівка, що її світлину тут подаю. Цю листівку я зберігаю не з якоїсь неоправданої любови до б. австро-угорської держави, але з пошани до своїх друзів-українців, тодішніх командантів чет в славному "ц.к." 80-ому полку австрійської армії, а в кілька місяців пізніше старшин в Українській Галицькій Армії — Клима Утриска та Ридицького. Здається мені, що кінцеві слова на листівці: "Тримайся, а не дайся!" ще й нині актуальні для нас — комбатантів з українських армій.

Весною 1918 р. австрійський золочівський ц.к. 80-ий полк піхоти зайняв становища на італійському фронті над рікою Піявою, біля містечка Вальдоб'ядене, на високих гірських верхах гір Томбе й Перльо. По противному боці стояли напроти нас французькі вояки, бо італійські війська були розбиті майже зовсім в т.зв. 12-ій офензиві Ізонцо, або, як її називали італійці "трагедія Капорето". Хоч французькі війська сиділи в окопах на лівому (східному) березі ріки Піяви у підніжжю гори, то між нами боїв не було. Лише щодня відбувалися двобої з гармат великого калібу, але вони великої шкоди не робили.

Обох вищезгаданих старшин я знав уже передше, ще заки ми стрінулися тут на італійській горі, бо всі українські старшини золочівського полку зналися між собою, як "лисі коні". Ми всі раділи тоді подіями на Східній Україні, де наш нарід рвався будувати власну державу. Кожний з нас леліяв надію, що незабаром служитиме в своюму рідному війську, для своєї української держави, що незадовго й стало дійсністю, після зриву 1 листопада 1918 р. Ледве, чи хто зможе заперечити, що події на Східній Україні вплинули й на патріотичний підйом в Галичині, який виявився передусім в листопадовому зриві.

На другій стороні листівки писав мені Клим Утриско таке: "В полі, 29.8.1918 р. Дорогий Друже! Вернувши з 4-тижневої відпустки, котру я перевів надсподівано знаменито, — бо щось, чи не залюбився вже, — застав я від тебе картку з желанем. Ти десь недалеко знаходишся, що фельдпост (полева пошта) маєш? Ми (то є ціла дивізія) десь відїдемо залізницями, але не знати, де. Нині вже віддаємо "штелюнки" (військові становища). Коли лиш не на захід. Здоровлю тебе — Клим Утриско".

Утриско був невеликого росту, але своїм поведенням і своїм словом мав великий вплив на вояків своєї чети. В його четі була якась невимушена дисципліна. Знову Ридицький, хоч не надто рвався вибиватися у війську наперід (ми казали: не хотів бути "штрамаком"), був удекорований медалями за відвагу й то кілька разів.

Поранення на фронті

Наша тодішня австро-угорська монархія була вперта й зарозуміла до самого кінця. Бо, якщоб тоді з нашої 9-ої піхотної дивізії (чотири полки) були вислали бодай наш 80-ий полк, що був на 90% український, на Східну Україну, хоч би навіть під командування Габсбурга Василя Вишиваного, то певно, що тоді події на Україні були б покотилися інакше. Але тупа австрійська бюрократія післала цілу дивізію на Балкан, де її розбили аліянти й розружили в жовтні 1918 р.

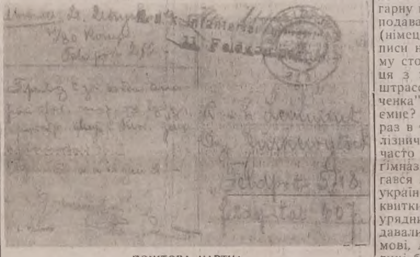

ПОШТОВА КАРТКА

Ще в травні того року я був ранений вибухом гранати на горі Томба й мене приглушеного з напів спаралізованим лицем перевезено до гарнізонового шпиталю в Йозефштадті, в Чехії. В тім місті було дуже багато військових бараків, у яких мешкали полонені італійські вояки. В тих бараках пізніше, за чехословацької самостійної держави, перебувала Українська Галицька Бригада.

Дістаюся в рідні сторони

Тут в шпиталі я поволі приходив до здоров'я. Харчі в тому часі в шпиталі, навіть для старшин, були не надто вистарчаючі (італійські полонені старшини, що перебували тоді також у шпиталі, мали далеко кращі харчі, які їм присилав Червоний Хрест з Швайцарії). Мій батько порадив мені, щоб я старався дістатися до польового шпиталю в Ожидові в Галичині. В липні 1918 р. мені вдалося дістати перенесення до Ожидова й я замешкав у своюму родинному містечку Білий Камінь. А в польовому шпиталі ч.: 607 (польова пошта: 548), я мав лише два рази в тиждень голоситися до оглядин в штабового лікаря-мадяра. Своєї адреси додому я Утрискові не подав, а подав число польової пошти шпиталю й тому Утриско дивувався, що я маю польову адресу й підозрівав, що я можу бути поблизу нього. А я тимчасом відпочивав собі у своюму рідному Білому Камені.

В Ожидові, окрім шпитального бараку, який був напів порожний, були ще й інші бараки, в яких в 1916 р. передержувано російських полонених, бо тоді австрійсько-російський фронт був недалеко. В Ожидові був тартак, яким завідувало військо, яке й збудувало гарну шутровану дорогу та подавало скрізь двомовні (німецькі та українські) написи на вулицях. На одному стовпі пишалася табличка з написом "Шевченкоштрассе" — "Вулиця Шевченка". Чи то не було приємне? Тимбільше, що якраз в Ожидові, де була залізнича станція, з якої я часто їздив до Коломиї до гімназії, я завжди домагався залізничого квитка в українській мові й такі квитки були, а польські урядники завжди мені видавали квиток в польській мові. А тепер навіть на вулиці були написи в українській мові, а в польській не було.

КАРТА ОКОЛИЦЬ ПІДЛИСЯ

Мій приятель Утриско писав, що його відпусткт вдалася йому знаменито. Моя лікувальна відпустка, якщо зважити обставини того часу, теж не була погана. Тоді, під кінець першої світової війни, були далеко кращі відносини по наших селах, як є сьогодні, в часі миру, де часто й не пускають на село, а що важніше: з ніким не можна свобідно поговорити.

Підлиські товариші

З Білого Каменя до Ожидова я завжди йшов коротшою дорогою, що йшла через село Маркіяна Шашкевича — Підлися. Тут я мав знайомих товаришів ще із шкільних часів 1903 р., коли то Семен Граничка, Дзьоба, Воганка і Особа ходили до школи в Білому Камені, де були вже вищі кляси й де вже навчали німецької мови. Про долю деяких із них я вже чув, як був при війську. Родичі Семена Граничкі, який 1914 р. здав матуру в українській гімназії у Львові, дуже жалували за своїм сином. Семен, що був відзначаючим учнем, був 1914 р. арештований враз зі мною й висланий, не знати, защо, до табору в Талергофі. Після короткого побуту в Талергофі, його звільнено, але зараз відтак забрано до війська. Семен відбув старшинську школу й був приділений до 80 полку, з яким пішов на італійський фронт й там згинув на фронті коло міста Монфальконе. То був якраз він, що 1903 р. тут в Підлисю показував мені той "колодязь студененький, а дуб воду тягне" Тоді я ще не розумів, як то "дуб воду тягне", але той віршик з Підлися вже був надрукований в "Руській читанці", виданій ц.к. видавництвом шкільних книжок „Шуми вітре — шуми буйний...".

З других моїх шкільних товаришів Дзьоба служив при війську, Особа був у італійському полоні, а на приходстві, де тоді парохом був о. Л. Тарнавський, я ще передше був познайомився з старшинами Українських Січових Стрільців — хорунжим Володимиром Загульським, четарем Романом Купчинським, хорунжим Віктором Тарнавським та іншими.

На приходстві в Підлисю

В часі мойого лікувального відпочинку одного серпневого дня священик запросив мене залишитися в нього на вечерю, бо пізніше приїде двох старшин з Ожидова на карти. Я скористав із гостинности пароха й дійсно, зараз по вечері, на подвіря заїхала військова повозка, в якій приїхали горучник мадяр і харчовий старшина-четар, по походженні чех. В головній кімнаті, де колись жив Маркіян Шашкевич, що була зараз на ліво від входу, почерез невеликий ганок засіло нас чотирьох до гри в карти ("ангеген"). Ми говорили між собою по німецьки, бо то була мова, яку всі розуміли. Накурили ми в тій кімнаті, що була мабуть канцелярією священника, таки здорово. В кімнаті було ще й ліжко для гостей, на стіні висів годинник, а через північне вікно видно було два дуби, мабуть ті, що про них Шашкевич згадує в своюму вірші (Шашкевич написав: "Там ти скаже дуб старенький і один і другий").

Дім о. Маркіяна Шашкевича

Стільки я запам'ятав із дому о М. Шашкевича. Сьогодні багато людей цікавиться тим, як виглядав дім що в ньому народився і жив о. М. Шашкевич. З чого був збудований, чим накритий ітд. Але може між людьми, що живуть на поселенні, може бути хтось, хто пам'ятає, як той дім виглядав, і міг би його докладніше описати. Як би хтось знав, то хай перешле свої спомини редакції Шашкевичіяни в Вінніпегу.

Т. Шевченко сам намалював свою хату та свій портрет в молодому та старому віці. А з пробудителя галицької України не маємо навіть портрету. Портрет о. М. Шашкевича, яким ми постійно послугуємося, зроблений з портрету його діда о. Авдиковського, до якого дуже був подібний о. Маркіян. А хату, в якій народився поет, требаби відбудувати докладно так, як вона виглядала 6 листопада 1811 р., коли народився о. Маркіян.

Із моїх відвідин у хаті, де народився о. Маркіян, залишився мені деякий, хоч не дуже виразний образ тої хати. Постараюся описати так, як мені вона ще стоїть перед очима, хоч довгий час й переживання багато з того образу антерли. Хата о. Маркіяна була прямокутна. Розмірів її не знаю. Від подвіря був малий ганок, про який я вже згадував, приблизно 9 стіп широкий та 12 стіп довгий. Через середину хати йшов невеликий кородир, який кінчався у великій кімнаті (вітальні?), де по лівому боці висів великий портрет о. Авдиковського. По обох боках коридору були кімнати. Кімната, в якій ми грали в карти, була з лівого боку від входу. По правому боці була кухня. Спальні були по обох боках коридора. Велика кімната була така довга, як цілий дім і була переділена низькою перегородою з правого боку, за якою була бібліотека. По середині кімнати стояли столи. Із східного боку були двері до садку, про який поет також згадує у своїх творах. Може мій приблизний опис дому о. Маркіяна буде для декого нецікавий, так, як нецікава може буде й моя гра в карти. Але то якраз була нагода побувати довше в домі, в якому прийшов на світ о. М. Шашкевич.

Я тоді грав у карти, але мабуть був розсіяний, бо досить багато був програв. Десь бл. одинадцятої години ночі нашу гру перервала дружина священника, яка подала перекуску. Я був досить огірчений, бо сів грати в карти з незнайомими старшинами, з якими певно вже не стрінуся й не матиму нагоду відбитися. З того всего я вийшов на двір прохолодитися. На дворі була ясна, місячна ніч. Кругом була сільська тиша. Я підійшов до колодязя, де "дуб воду тягне", і дерев'яним ведром витягнув собі води з колодязя (який тоді мав деревляне цимбриня), напився й вернувся до хати. Ми перейшли на іншу гру, в якій мені карта йшла краще і я не лише, що відібрав свої програні гроші, але ще й добре "відбився". Священик сказав сказав, що вже дальше не буде грати, то був знак і для нас кінчати гру. Ми попращались і розійшлися.

Бужна фігура

Оба старшини поїхали повозкою, а священик попровадив мене коридором, через велику кімнату, до саду. З саду була фіртка на поле, вкрите колосистим збіжжям. Від фіртки вела вузенька стежечка до т.зв. "Бужної фігури". Фігура стояла на перехресті піль, що належали селянам із Підлися, Бужок, Розваж і Білий Камінь. Фігуру поставили мешканці Бужка й тому вона називалася "бужна фігура". На залученій мапці не дуже то виразний, та фігура зазначена на схід від приходства. Але сьогодні її там уже нема. Фігура стояла в нерівно-раменному трикутнику з полевих доріг, який замикав в середині невеличкий горбок, на якому за залізними штахетами стояла фігура із постаттю Христа-Спасителя. Звідси буде мені до дому, попри бужський цвинтар, дуже близенько. Тут на горбку, коло фігури, в день, а зо-

(закінчення на 8 стор.)

Подвір'я приходства в Підлисю. Ліворуч дім, де жив парох.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ЛИШ СПЕЦІЯЛЬНІ РУБЛЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ НА УКРАЇНУ

Спеціяльні рублі мають вартість чотири рази більшу, як звичайні рублі. За СПЕЦІЯЛЬНІ РУБЛЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ ваші рідні можуть купити все, що захочуть, в КРАМНИЦЯХ ЧУЖОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ Внєшпосилторгу за малу частину звичайної ціни — на справді за четвертину звичайної ціни, або й дешевше. Деякі товари коштують так дешево, що при перечисленню доляр вартує 10 рублів. Жадайте НОВОГО ДАРОВОГО каталогу і ви переконаєтеся, що СПЕЦІЯЛЬНІ РУБЛЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ є найкращим дарунком для ваших рідних. Достава товарів додому протягом 3-4 тижнів. Ціна: $2.13 за одного спеціяльного рубля. Абсолютно ніяких дальших оплат. Вповні гарантовані.

Замовляйте тепер замовляйте лише через

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23 rd Street
New York, N.Y. 10010

Жадайте наших нових дарових катальогів

ВАЖНЕ

Приймаємо замовлення на автомобілі та апартаменти.

Закоштуйте добрих часів при пиві "Олд Вієнна"

Життєрадісний ковток за ковтком

ЗВАРЕНЕ ТАКИ ТУТ В АЛБЕРТІ

PREMIUM QUALITY
Old Vienna
LAGER BEER

O'KEEFE BREWING COMPANY LIMITED

Українські Похоронні Заведення в Алберті

В години смутку по втраті дорогої особи в родині, приятеля чи знайомого, звертайтесь за сумлінною і ввічливою обслугою в похороненню, бальзамуванню і в закупленню домовини та нагробних хрестів до:

Park Memorial Funeral Directors

9709 - 111 Ave., Phones: 422-2331 & 424-1633, Edmonton

Відділи в таких містах Алберти:

Vegreville, Phone 2011 — Lamont, Phone 53 — Smoky Lake
Myrnam — Vilna — Mayerthorpe — Wildwood

В. М. СМОЛИК, управитель

ROYALITE

Направа авт і троків — Перевірка моторів
Продаж висоякісної ґазоліни та оливи до авт.

Artic Service Station Ltd.

12608 Fort Road Edmonton, Alta. Ph. 476-2212

Власник і керівник: Маріян Страшок

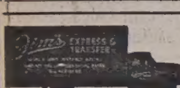

МІСЦЕВІ Й ЗАМІСЦЕВІ ПЕРЕВОЗИ.

Перевози за контрактом — комерційні ціни.

Jim's Express & Transfer Ltd.

Phone: 422-6669.

JACK STRONG PHARMACY
& CAMERA SHOP

10402 - 82 Ave. — Edmonton, Alta — Ph.: 439-2844
Відкрита щодня від год. 9-ої ранку до год. 9:30 ночі
В неділі і свята від год. 11-ої ранку до год. 9-ої ночі

Катерина Чічак старається про номінацію

З КОНСЕРВАТИВНОЇ ПАРТІЇ

Катерина Чічак

Відома діячка, Катерина Чічак, задумує кандидувати на посла до Албертської легіслятури від прогресивно-консервативної партії в окрузі Норвуд.

В середу, 9 вересня в год. 8:30 вечора відбудуться в залі Eastwood Community Hall номінаційні збори, на яких буде промовляти провідник прогресивно - консервативної партії на Алберту та провідник опозиції в Албертській легіслятурі, Петро Лоґід. Він подасть напрямні дальшої діяльности партії в Албертській легіслятурі. На тих зборах п-і К. Чічак подасть від себе програму й плян праці для номінаційної округи, після чого учасники зборів будуть рішати її номінацію.

Катерина Чічак вже довгі роки цікавиться й займається суспільними проблемами і є діяльним членом різних громадських організацій. В минулих міських виборах вона кандидувала на радну міста й здобула поважне число голосів (25,000). Вона є також членом комітету торговельно-промислової палати (чембер оф коммерс) та членом комітету канадського товариства плянування. Є вона теж діяльною й провідною членкинею ЛУКЖ, кол. голова відділу, а тепер заступниця голови провінційної управи на Алберту. За фахом вона є довголітньою секретаркою в адвокатській фірмі, а окрім того членом дирекції двох підприємств.

Катерина Чічак є від довгих літ діяльним членом прогресивно - консервативної партії й постійно студіює та цікавиться проблемами населення Алберти, бо части їздила й виступала з промовами на зборах по містах та фармах Алберти. Її знання та досвід, працьовитість та солідність дають основу й кваліфікації здобути посольський мандат і гідно та корисно заступати інтереси своєї виборчої округи.

Тому варто приятелям й прихильникам прогресивно консервативної партії та Катерини Чічак взяти громадну участь в номінаційних зборах 9 вересня та піддержати кандидатуру Катерини Чічак. (Огол.)

Пошукує майстра

ПАРАФІЯ ЦЕРКВИ СВ. МУЧЕНИКІВ
БОРИСА І ГЛІБА В РЕДВАТЕР

пошукує майстра для направи п'ятибанної церкви, щоб бані не затікали. Висота церкви 80 стіп. На місці є риштування, щоб оглянути й перевірити бані.

Зголошення до церковного комітету в Редватер. Писати на адресу: Тел.: 735-3952

Rev. P. Petryshyn
Box 83, REDWATER, Alberta

Батьківський Комітет
при Осередку Спілки Української Молоді
ім. полк. І. Богуна в Едмонтоні

сердечно запрошує
всі молодечі та громадські організації та все українське громадянство Едмонтону й околиці на

Бенкет-карнавал СУМ

що відбудеться в **суботу, 12 вересня 1970 р.**
в авдиторії св. Івана — 10611 - 110 авеню
Карнавал вшанують своєю приявністю
оба ВПреосвящ. Владики
та Представники Албертського уряду.
Акту коронації королеви довершить Албертський міністер молоді Дост. Гордон Тейлор.

Програма: 6:30 — коктейл 9:00 — коронація
7:30 — бенкет 10:00 — танець
12:00 — розграш нагород

Батьківський Комітет при Осередку СУМ в Едмонтоні.

Дарунки для рідних в Україну

висилає до ваги 44 фунти

VEGA

UNIVERSAL STORE
10343 - 97 St., Edmonton

Велика обнижка цін!

● ІГРАШКА ДЛЯ ДІТЕЙ
Пластикова плахта до кольорування неотруйливим кольоровим олівцем та магічною шматкою до стирання намальованого. $2.00 з поштовою пересилкою.
MEMORY LANE
Box 221 — B.C.
EDMONTON 15, Alta

●ПОТРІБНО ДОМАШНЬОЇ ПОМІЧНИЦІ

Для дуже зайнятої родини треба домашньої помічниці, що могла б жити разом з родиною. Треба доглядати дітей і котів та псів Відповідне зайняття — для старшої жінки, що любить дітей та домашніх тварин. Радо приймемо теж нову іміґрантку.

По ближчі інформації телефонуйте: 439-8291 - і питайте про Пенні.

●ПОТРІБНО ДОМАШНЬОЇ ПОМІЧНИЦІ

Для дуже зайнятої родини треба домашньої помічниці, що могла б жити разом з родиною. Треба доглядати дітей і котів та псів Відповідне зайняття — для старшої жінки, що любить дітей та домашніх тварин. Радо приймемо теж нову іміґрантку.

По ближчі інформації телефонуйте: 482-4368 - і питайте про Керин.

Canadian Denture Clinic
Certified Dental Mechanic
109 Baltzan Building
10156 - 101 Street
EDMONTON, Alberta
Phone: 422-8639
(гарантований дентистичний механік)

Архівно-музейна збірка

Обов'язком кожного свідомого українського поселенця в Канаді є зберігати для грядучих поколінь пам'ятки української мови, культури та традицій, що будуть свідоцтвом української культури, яку принесли наші піонери до Канади, а яка з часом стане складовою частиною будучої канадської культури.

Збирайте всякі пам'ятки українського друкованого слова, світлини та зразки української культури й передавайте до нашої збірки, щоб ми зберегли їх для наших будучих поколінь.

1.: п-і Софія ЛОЗИНСЬКА, Калгари: — Гуцульська сорочка, вишивана на домашньому полотні 1930 р. в селі Кубаки, пов. Косів, Україна, 1 хрест, зроблений із сірників;

2.: п-во Стефанія і Микола ФАРІОН, Калгари: — (другий раз) Давні й нові книжки, календарі та журнали;

3.: п. А. ЖМУРКО, Едмонтон: (другий раз) — відзнаки, журнали та давні часописи;

4.: п. В. САМОЇЛ, Веґривіл: — вовняна чорна хустка з села Пробіжна, пов. Гусятин, Україна, давній молитвенник, календарі, журнали та часописи;

5.: п-а М. КОЗІЦЬКА, Калгарі: — модель перших поселенців українців в Канаді.

Присилаючи свої матеріяли, збагачуєте свою рідну установу: архівно-музейну збірку.

Н. УОРУК
10231 - 98 St.,
EDMONTON 15, ALBERTA
Телефонуйте: 424-6905

Усміхніться

ОХ ЦІ ЖІНКИ! . .

Якби можна було перетворити людську мову на електричну енергію, то п'ятьох сусідок вистачило б на освітлення цілого міста.

ДЕНТИСТИЧНІ ЛЯБОРАТРІЇ

Wasson Dental Lab.
10154 - 103 Street
Phone 422-4718
Certified Dental Mechanic

BURTON DENTAL
Laboratories
Certified Dental Mechanics
1½ Bl. North of Woodward's
10279 — 101 Street
EDMONTON ALTA

ДЕНТИСТИ

Тел. офісу: 422-2411
дому: 488-2350
Dr. B. N. SHLAIN
ДЕНТИСТ
428 Tegler Building
Edmonton, Alta.

Д-р А. С. НАЙ
ДЕНТИСТ
520 Tegler Bldg.
Edmonton, Alberta.
Office Phone: 422-8553

ОКУЛІСТИ — ОПТОМЕТРИСТИ

DR. KOZAK – CHURCH – CRAIG
OPTOMETRISTS
790 Avord Tower, 2002 Victoria Ave.
Regina — Sask.
Phones: LA 3-6009 LA 2-4347 LA 2-6024

Д-р Левко Г. Фарина
окуліст-оптометрист
522 Tegler Building
Edmonton, Alta.
Телефон: 422-8631
Екзамінує очі — — Припасовує окуляри

Д-р ПЕТРО СТАРКО
Д-р Йосиф СТАРКО
Д-р ІЛЛЯ СТАРКО
ОКУЛІСТИ
230 Tegler Bldg., Edmonton
Phone: 422-1248

Річна передплата "УВ" – тільки $5.00

Eaton's Hearing Aid Centre

H. M. WENSLEY

● Екзамінує безплатно слух
● Найкращі слухові апарати по найнижчих цінах
● Повна обслуга
Для докладного устійнення пошкоджень вашого слуху зверніться до
MR. H. M. WENSLEY, Eaton's Audiometrist.
ТЕЛ.: 424-0181
Централя слухових апаратів зачинена в понеділок
EATON'S HEARING AID CENTRE, MAIN FLOOR
Member of the Alberta Hearing Aid Dealers Ass'n.

ЛІКАРІ — ЕДМОНТОН

Д-р І. Смульський
Лікар і хірург
303 Professional Bldg.,
10830 Jasper Ave.
Phone Office: 424-1814
for appointment

Д-р М. Снігурович
Лікар і оператор
3829 - 118 Ave.,
Едмонтон, Алберта
Phone Office: 479-3318
Res.: 479-4443

Д-р В. А. Шандро
Оператор, спеціяліст ниркових недуг та залози (Простейт гленд), що реґулює моч
Член Королівської Комісії Хірургів
Тел. офісу: 488-9797
дому: 439-2408
116 St. & 100 Ave.,
214 Le Marchand Bldg.,
EDMONTON, Alta.

Д-р Г. Стефаник
F.R.C.P.(C)
Лікар - спеціяліст внутрішньої медицини і кормової системи.
215 ACADEMY PLACE
11520 - 100 Ave.
EDMONTON 14, Alberta
Phone Office: 482-4744
Res.: 484-3821

Д-р Н. Д. Голубіцький
PHYSICIAN & SURGEON
603 TEGLER BLDG.
Phone: 422-4543
Res.: Ph.: 452-2907

AARON DENTURE CLINIC
Затверджений дентистичний механік
10816 - 82 Аве.,
Полудневий Едмонтон
Bus. 432-7035 Res. 434-0493

ПОЛЕВА ЛИСТІВКА – (Спомин)

(закінчення з 7 стор.)

крема під час жнив, коли поля хвилюють золотими колосками збіжжя під подувом легкого вітру, всі колоски якось неначе хилять ся в сторону підлиської гори. Вітер лагідно хилить збіжжеве колосся, яке передає ті вітрові хвилі аж до зелені, що є під пам'ятником о. М. Шашкевича. (Підлиська гора висока на 1128 стіп).

Тої ночі я йшов до дому й мені здавалося, що за мною йде тінь великого пробудителя Галицької Землі о. Маркіяна, в якого родинному домі я привів кілька годин на товариській розмові та грі....

Мій приятель сл. п. К. Утриско та П. Рудицький

Отой спомин з Пілися поставила мені перед очі поштова листівка мойого друга Клима Утриска, писана 29 серпня 1918 р., та адресована до мене з польовий шпиталь ч.: 607 в Ожидові. А в нецілих десять місяців пізніше, бо 8 червня 1919 р. згинув він у т.зв. Чортківській офензиві в Яґольниці від польської кулі. Покійний Устриско

Поручник Клим Утриско

мав велике почуття обов'язку й дисципліни, мав велику любов до своєї землі, своєї мови, релігії, культури та всіх українських надбань. Для того посвячував він свою рідню, ближчу й дальшу, свою дівчину та своїх співмещканців містечка Комарна, з якого він походив.

Славна Чортківська офензива розпочалася якраз 8 червня й того дня польська куля поцілила його в голову. Його тіло захопили польські вояки. Як ми опісля відбили його тіло, воно було обдерте з його вояцького однострою, з відзнаками поручника, без чобіт. Йому влаштовано, як на воєнний час, дуже величавий похорон в селі Лисівці над Серетом, 10 червня. В похороні взяло участь численне духовенство, старшини, стрільці та багато селян та селянок. Тлінні останки поручника Утриска зложено на лисовецькому цвинтарі. Слова стрілецької пісні: "Заквітчали дівчатонька стрільцеві могилу, замість мали заквітчати стрілецькую милу" — сповнилися на похороні того непересічного українського стрілецького старшини.

Про поручника Утриска записано в історії УГА таке: "Поручник УГА сл. п. Клим Утриско, уроджений 5 лютого 1897 р. в Комарні. Згинув від польської кулі в ночі з 7 на 8 червня 1919 р. Його смерть була почином загальної контрафензиви УГА т.зв. Чортківської офензиви, 9 червня 1919 р."

А Літопис Червоної Калини з 1930 р. (ч. 7 - 8) пише про поручника Утриска таке: "При загальнім відвороті УГА пор. Утриско відступав зі своєю сотнею аж до Яґольниці. Тут ніччю з 7 на 8 червня, саме в Зелену суботу, скликана була нарада старшин і на цій нараді вирішено негайно почати протинаступ. Поручник Утриско йде попереду наступаючої колони. Біля цвинтаря, з цегольні почувся якийсь гомін. Заки можна було розглянутись, скритий в цегольні ворожий відділ дав сальву. Колона розсипалась. Щойно при збірці стало помітно, що немає команданта пор. Клима Утриска. Вояки думали, що він десь припізнився, а коли поручник таки не надходив, полковник Бізанц дав приказ шукати за ним. Найшли його вбитого. Куля поцілила його прямо в голову. Лежав обдертий з одягу й без чобіт".

А другий мій приятель, підписаний на тій листівці П. Ридицький був також поручником в одній з наших бригад УГА і був один з тих "сорок тисяч цвіту", який зів'яв на східних землях України від пошесного тифу. Помер він на тиф в містечку Печери на Браславщині 4 січня 1920 р. Там й похоронено його в наскоро викопаному гробі на цвинтарі шпиталю "Земської больниці". Того зимового, морозного дня я бачив його на возі. Лежав прикритий легким покривалом ("коцом"), в свойому ще австрійському плащі, в дуже високій горячці. Мене не пізнавав. Дивився на небо, а на його лиці грала його, питома йому усмішка, з якою він і помер. В тому часі частини Галицької армії пересувались на полудне, а я був у тому містечку командантом міста. Зі мною був четар В. Воробій, булавний Смеречанський та ще кількох стрільців. Тут в будинках польського дідича Романа Потоцького ми влаштували примітивний шпиталь для хворих на тиф. Про те я писав давніше докладно в "Українських Вістях". В Печерах залишили ми цілий лісок дерев'яних хрестиків на могилах наших старшин та стрільців, що померли від тифу. А Ридицького поховали ми таки в його австрійському плащику й засипали його могилу. Але стрілецької пісні: "Видиш, брате мій", не було тоді як співати...

Едмонтон,
8 червня 1970 р.

* * *

Польову листівку від пор. Утриска я радо передам комусь з родини, якщо би хтось хотів її мати. Мою адресу знають "Українські Вісті".

МОЇ КАНАДСЬКІ ШЛЯХИ

(закінчення з 6 стор.)

шого формана Міллера перенесли на працю до Тій Джон в Британській Колюмбії. Там будувалася нова залізнича лінія до Принс Руперт. Я погодився. Нас працювало на тому відтинкові вісімох. Мене призначили кухаром.

Ми приїхали на працю в місяці липні й зупинилися на 79-ій милі. Там уже стояв ваґон, в якому було десять ліжок — п'ять на горі, а п'ять надолині. На середині була кухня, де я працював. Мені куховарення не справляло труднощів, бо я куховарив удома після смерти моєї матері. Я нераз варив нашим робітникам пироги із бараболі з сиром, який різав у грінки, до того насмажив цибулі та солонини й хлопці їли аж, за вухами тріщало. Але на нас десятеро таки тих пирогів треба було багато наробити. Хлопці робили на залізниці тяжко, то відтак мали й добрий апетит. . .

Навчився я також печи й хліб і ми мали завжди свій свіжий хліб. Недалеко була ріка Фрейзер, де я часто ловив гарну рибу — лосося ("самон"), яку відтак смажив нашим хлопцям. Хлопці дуже хвалили собі мої страви, й як я з початком листопада сказав їм що лишаю працю, бо їду до Едмонтону, дуже за мною жалували. Казали що я дбав про них, як рідна мати, щоб вони мали що їсти.

В Тій Джон я бачив робітничий цвинтар. Десь, заки ми приїхали туди, там робив "екстра-ґенок" і серед тих робітників кинулася хвороба т.зв. жовтий тиф, від якого дуже багато робітників померло.

Один мені залишився в пам'яті Петро Левак, що його брат був відтак стрижієм в Лемонті. Він уже теж помер. Як їдеться поїздом до Принс Джордж, то там при дорозі багато хрестів на гробах тих робітників, що померли від жовтого тифу. Ті, що були ще живі, клали хрести на померлих своїх товаришах праці. На хресті писали ім'я кожного померлого. Між тими іменами було чимало й наших. Тих хрестів було тоді там бл. 80. А кілько поховано загалом без хреста, бо не було кому його поставити...

Такі "пам'ятки" полишилися по наших робітниках на "екстра-ґенку" в Тій Джон...

ОГОЛОШЕННЯ НОВОЇ РЕЧОВИНИ, ЩО ГОЇТЬ: СТЯГАЄ ГЕМОРОЇДИ

Ексклюзивна лікувальна субстанція, як перевірено, стягає гемороїди й направляє ушкоджені клітини.

Славетний інститут для дослідів винайшов єдину в своєму роді субстанцію, що стягає гемороїди безболісно. Вона усуває сверб і прикрість до мінут і приспішає лікування ушкодженої, запаленої тканини.

В кожному випадку, коли уступав біль, стягалося також ушкоджене місце.

Найважніше з усього те, що наслідки були такі досконалі, що ця поправа тривала багато місяців.

Цього доконано новою лікувальною субстанцією (Віо-Дуне), яка швидко помагає гоїти ушкоджені клітини.

Тепер Віо-Дуне можна мати як масть і в формі під назвою Preparation H. Питайте за ним в дрогсторах. Будете задоволені, або звернуть вам гроші.

ХІРОПРАКТОР

Д-Р ВІКТОР БАЙРАК
(хіропрактор)
Dr. V. A. Bayrock
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД ХРЕБТА, КОСТЕЙ І НЕРВОВИХ НЕДУГ, ЩО ЧАСТО СПРИЧИНЯЮТЬ БОЛІ В ЦІЛІМ ТІЛІ ТА ГОЛОВІ
9617 - 111th Ave., Edmonton, Alta.
X-Ray ТЕЛ.: офісу 422-7656
дому 479-3480